

57850

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Ahmet ŞİRİNKAN

ERZURUM ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ BESYO I. ve II. SINIF
ÖĞRENCİLERİ VE KÂZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ
BESB I. II. ve III. SINIF ÖĞRENCİLERİNDEN LİSANS LI
SPORCULAR İLE, AYNI BÖLÜM VE SINIFLARIN LİSANS LI
OLMAYAN ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARININ
KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Yöneticisi
Yrd. Doç. Dr. Selami SÖNMEZ

ERZURUM - 1996

ÖZET

Bu araştırmada BESYO (Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) ile Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi BESB (Beden Eğitimi ve Spor Bölümü) ğrencilerinin ders dışı serbest zamanlarında bir spor kulübünde sportif faaliyet göstermelerinin lisans eğitimlerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmada Lisansiyer öğrencilerle diğer Lisansiyer olmayan öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırılmıştır.

Araştırma kuramsal ve pratik içerikli saha tarama modelindedir. İlgili literatür taranmış ve konu hakkında teorik bilgiler verilmiştir. Ayrıca anket yoluyla araştırmanın amacına yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Araştırmanın evrenini BESYO ve KKEF BESB öğrencilerinden 165 erkek ve 35 kız olmak üzere 200 oluşturmuştur. Bu öğrencilerden 80 lisansiyer öğrenciyle 73 lisansiyer olmayan toplam 153 öğrencinin okuldaki lisans derslerindeki akademik başarıları karşılaştırılmıştır.

Veriler bilgisayar yoluyla değerlendirilmiştir. Frekans ve yüzdelik değerleri bulunmuş, öğrencilerin verdikleri cevaplar "t" testi ile analiz edilmiştir. Lisansiyer öğrencilerle görüşleri arasındaki ilişki "Kİ KARE" yöntemi ile tespit edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık için 0.5 düzeyi esas alınmıştır.

"Erzurum Atatürk Üniversitesi BESYO I. ve II. sınıf öğrencileri ve KKEF, BESB I. II. ve III. sınıf öğrencilerinden Lisanslı Sporcular ile aynı bölüm ve sınıfların Lisanslı olmayan öğrencilerin akademik başarılarının karşılaştırılması" konulu çalışmamız da şu sonuçlar ortaya çıkmıştır :

Her iki okuldaki öğrencileri bir bütün olarak incelediğimizde, Lisanslı ğrencilerle Lisanslı olmayan öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Fakat BESYO'daki Lisanslı sporcularla KKEF BESB'deki Lisanslı sporcular arasında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. KKEF, BESB'de ğretim gören Lisanslı sporcuların milli takım düzeyinde olmaları, müsabakaların fazlalığı, çalışmaların daha yoğun Lisans derslerinde başarısızlığa yol açmıştır. Bu da o bölümdeki Lisanslı ğrencilerin başarısını düşürdüğü grlmştir.

İki bölümde Lisansız olarak öğrenim gören öğrencilerin akademik başarılarında da anlamlı bir fark grlmştir. Bunda da BESYO'daki Lisanssız ğrencilerin ders dışındaki derse hazırlık çalışma imkânları daha fazladır, Spor salonlarının yurtlara yakın olması, yeterli malzemenin bulunması öğrencilere derse hazırlık fırsatı oluşturmaktadır. Bunun da lisans derslerindeki başarıyı artırdığı grlmştir.

ABSTRACT

In this study, the effect for performing sportive activities in a sport club of the BESYO and KKEF BESB students in their outdoor times to their licenced education has been searched. In the study the academic success between the licenced and non-licenced students has been compared.

The study is of group examing conceptionally and practically. We have reviewed the concerning literature and presented theoretical knowledge on this matter. Moreover, We have tried to find out the answers to the questions in the direction of the aim for this study by means of questionnaire.

This study included 165 male and 35 female students from BESYO and KKEF BESB students. Of these 200 studnets, the academic success of 153, 80 licenced and 73 non-licenced, was compared.

The data were evaluated by way of computer. The frequency and percentage values were found and the answers given by the students analysed by "t" test. The relationship between the students and their responses were proved by "KIKARE" process. 0,5 rate for stastical meaningfulness was taken as basis.

As a result of our study we found that although there wasn't a meaningful differance in respect of academic success between the licenced and non-licenced students in BESYO and KKEF BESB, there was a meaningful relationship. Since the students of KKEF BESB are at the level of the national team, heavy competitions have caused failures in their lessons.

We have found a significant difference in the academic success of the students having education as non-licenced in both departments. In this issue, the oppurtunities for studying of non-licenced students in BESYO are much more than the others. The fact that the Gymnasium is near their school and the equipment is sufficient and available for studying their courses. It is clear that this possibility increases the success in licance courses.

ÖNSÖZ

Yüksek öğretim gençliğinin serbest zamanlarını değerlendirmede sporun yeri ve önemi tartışılmaz. Gençlerin daha sağlıklı ve zinde olarak okul hayatlarını sürdürmeleri ders dışı ve okul sonrası hayatlarındaki başarılarını etkileyecektir.

Yapılan faaliyetler Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin mesleki hayatlarında sosyal ve fiziksel yönden başarılarını etkileyeceği kanaatindeyiz.

Çalışmalarımın her aşamasında değerli yardımlarını esirgemeyen ve çalışmamı her zaman destekleyen ve yönlendiren danışmanım sayın Yrd. Doç.Dr. Selami SÖNMEZ hocama teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca Beden Eğitimi Bilimlerinin tüm hocalarına, Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü idareci ve hocalarına da teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında bilgisayar işlemlerinde yardımını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Dursun KAYA'ya, Atatürk Endüstri Meslek Lisesi Elektronik Bölüm Şefi Metin BEREKET'e, anket çalışmasındaki tüm BESYO ve Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi Bölümü öğrencilerine de teşekkür ederim.

Tezimin hazırlanmasında en büyük desteği gördüğüm eşime ve BESYO personeline de teşekkürlerimi sunarım.

Erzurum - 1996

Ahmet ŞİRİNKAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖNSÖZ.....	
İÇİNDEKİLER.....	IV
TABLolar.....	III
KISALTMALAR	IX
I. BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
ÇALIŞMANIN KONUSU SEÇİMİ VE AMACI	1
PROBLEM.....	2
ALT PROBLEM	2
DENECELER	3
<i>Araştırmanın Problem ve Alt Problemlerine Dayalı Olarak Tesbit Edilen Denenceler</i>	3
VARSAYIMLAR.....	3
ARAŞTIRMANIN SINIRLARI.....	3
II. BÖLÜM	5
YÖNTEM.....	5
<i>Evren ve Örneklem</i>	5
<i>Veri Toplama Teknikleri ve Araçları</i>	6
<i>Verilerin Analizi</i>	7
III. BÖLÜM	8
KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
SERBEST ZAMAN	9
SERBEST ZAMANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	9
SERBEST ZAMAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GENÇLİK.....	10
YÜKSEKÖĞRETİM GENÇLİĞİNDE, ÖĞRENCİLERİN SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİ	11
SERBEST ZAMAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SOSYALLEŞME.....	12
SERBEST ZAMANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KİŞİNİN GELİŞİMİNE ETKİLERİ	13
T.C. ANAYASALARINDA SPOR	14
SPOR VE ÖNEMİ	15
TOPLUMSAL AÇIDAN SPOR	16
EĞİTİM AÇISINDAN SPOR.....	18
OKULLAR AÇISINDAN SPOR	20
SAĞLIK AÇISINDAN SPOR.....	21
GÜZEL SANATLAR AÇISINDAN SPOR.....	23
KÜLTÜR AÇISINDAN SPOR	24
KALKINMA AÇISINDAN SPOR	26
IV. BÖLÜM	28
ERZURUM İL MERKEZİNDEKİ SPOR TİF FAALİYETLER	28
<i>Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Spor Faaliyetleri</i>	28
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ SPOR FAALİYETLERİ.....	33
ERZURUM YURT-KUR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SPOR FAALİYETLERİ.....	34
ERZURUM KREDİ-YURTLAR MÜDÜRLÜĞÜNÜN SPOR TİF FAALİYETLERİ	35
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SPOR FAALİYETLERİ	36

ERZURUM İLİ SPORCU ÖZELLİKLERİ	37
İKLİM ŞARTLARI VE COĞRAFİ FAKTÖRLER.....	41
V. BÖLÜM.....	42
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SPORİF FAALİYETLERDEKİ ETKİNLİKLERİ.....	42
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİNE BAĞLI FAKÜLTE, YÜKSEKOKUL VE ENSTİTÜLER.....	42
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİNİN SPORİF FAALİYETLERİ VE BAŞARILARI	46
VI. BÖLÜM	48
ANKETLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUM	48
<i>Öğrencilerle İlgili Tanıtıcı Bilgiler</i>	<i>48</i>
LİSANSLI SPORCU ÖĞRENCİLERİN YAPTIKLARI SPORİF FAALİYETLERLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ ANLAMLIK DERECELERİ.....	61
LİSANSLI SPORCU ÖĞRENCİLERLE, LİSANSIZ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINDAKİ ANLAM VE İLİŞKİ DERECELERİ	65
ANKET SORULARI DIŞINDA SERBEST CEVAPLAR	68
VII. BÖLÜM.....	69
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69
KAYNAKLAR.....	71
ÖZGEÇMİŞ	74
EK - 1	75
ANKET FORMU	75
EK- 2	77
ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARI	77

TABLOLAR

	Sayfa
Tablo 2.1 Ankete Katılan Örneklem Miktarı ve Oranları	5
Tablo 2.2 Akademik Başarılarının Değerlendirilmesine Katılan Örneklem Miktarı ve Oranları	6
Tablo 4.1 Spor Dalları İtibariyle İllerde Faaliyeti olan Branşlar	30
Tablo 4.2 1994-1995 Öğretim Yılı Milli Eğitim Müdürlüğü Spor Faaliyetleri	34
Tablo 4.3 Bölgeler İtibariyle Sportif Faaliyetlere Katılan Öğrenciler	35
Tablo 4.4 Branşlar İtibariyle Erzurum İlindeki Faal Sporcu Sayıları	38
Tablo 4.5 Erzurum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Milli Sporcu Listesi	40
Tablo 5.1 Atatürk Üniversitesine Bağlı Fakülte, YüksekOkul ve Enstitüler ..	43
Tablo 5.2 Öğretim Elemanlarının Akademik Ünvan ve Sayıları	44
Tablo 5.3 Yeni Kurulan Yüksek Okullar	44
Tablo 5.4 Spor Birliği-Spor Müdürlüğü'nün Faaliyet Gösterdiği Branşlar ...	45
Tablo 5.5 1993-94 Yılında Grup, Yarı Final ve Final Müsabakalarına Katılan Sporcu sayıları ve Branşları	45
Tablo 5.6 1993-94 Yılında Antremanlara Katılıp Üniversite Takım Kadrolarına Giremeyenlerin Sayı ve Branşları	46
Tablo 6.1 Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı	48
Tablo 6.2 Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	49
Tablo 6.3 Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre Dağılım	49
Tablo 6.4 Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine İsteyerek Girip Girmediklerinin Dağılımı	50
Tablo 6.5 Öğrencilerin Kaldıkları Yerlere Göre Dağılımı	50
Tablo 6.6 Öğrencilerin Lisanslı Sporcu-Öğrenci ve Lisansız Öğrenci Durumlarına Göre Dağılımı	51
Tablo 6.7 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Spor Branşlarına Göre Dağılımı	51
Tablo 6.8 Öğrencilerin Lisanslı Olarak Spor Yapmalarının Amacına Göre Dağılımı	52

Tablo 6.9 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Haftalık Antrenmana Göre Dağılımı	53
Tablo 6.10 Lisanslı Olarak Spor Yaparken Sakatlanan Öğrencilerin Dağılımı	53
Tablo 6.11 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Branşlarında Kendilerini Başarılı veya Başarısız Algulamalarına Göre Dağılımı	54
Tablo 6.12 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Dezavantajlarının Dağılımı.....	54
Tablo 6.13 Ailesinde Sporcu Olan Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Dağılımı	55
Tablo 6.14 Öğrencilerden Lisede Sporcu Olanların Dağılımı	55
Tablo 6.15 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Avantajlarının Dağılımı	56
Tablo 6.16 Lisanslı Sporculuğunu Okul Sonrası Devam Ettirilip Ettirilmeyeceği ile İlgili Dağılım	56
Tablo 6.17 Öğrencilerin Kaç Yıldan Beri Lisanslı Sporcu Olduklarının Dağılımı	57
Tablo 6.18 Lisanslı Sporcu-Öğrenci Olmanın Derslerdeki Başarı Durumlarına Etkisinin Dağılımı	57
Tablo 6.19 Lisanslı Sporculara İdareci ve Öğretim Elemanlarının Tutumlarının Dağılımı	58
Tablo 6.20 Lisanlı Sporcu Öğrencilerin Memnurluklarının Dağılımı	58
Tablo 6.21 Ankete Katılan Öğrencilerin Herhangi Bir Spor Branşında Faaliyete Katılma İsteklerinin Dağılımı	59
Tablo 6.22 Lisanslı Sporcuların Avantaj Durumlarının Dağılımı	59
Tablo 6.23 Erzurum'daki Spor Tesislerini Yeterli Bulup Bulmama ile İlgili Dağılım	60
Tablo 6.24 Üniversitenin Spora Verdiği Önemin Dağılımı	60
Tablo 6.25 Lisanlı Sporcu Öğrencilerle Lisans Derslerindeki Başarıları Arasında Bir İlişki Var mıdır?	61

Tablo 6.26 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Lisansiyer Olmalarıyla Ailelerindeki Lisanslı Sporcuların Etkisi Arasında Bir İlişki Var mıdır?	61
Tablo 6.27 Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Öğretim Elemanları ve İdarecilerin Öğrencilere Karşı Tutum ve Davranışları Arasında Bir İlişki Var mıdır?	62
Tablo 6.28 Lisanslı Sporcu Öğrencilerle,Orta Öğretimde Lisanslı Olmaları Arasında Bir İlişki Var mıdır?	62
Tablo 6.29 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin, Lisanslı Sporculuğunu Okul Sonrası Devam Ettirme Arasında Bir İlişki Var mı?	63
Tablo 6.30 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin, Kendilerini Yaptıkları Spor Branşında Başarılı Görenler Arasında Bir İlişki Var mı?	63
Tablo 6.31 Spor Bölümleri Öğrencileriyle, Erzurum'daki Spor Tesislerinin Yeterliliği Arasında Bir İlişki Var mı?	64
Tablo 6.32 Spor Bölümleri Öğrencileriyle, Atatürk Üniversite'sindeki Spora Gereken Önemin Verilmesi Arasında Bir İlişki Var mı?	64
Tablo 6.33 BESYO ve KKEF, BESB'deki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle, Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?	65
Tablo 6.34 BESYO'daki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle KKEF, BESB'deki Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?	66
Tablo 6.35 BESYO'da Eğitim Gören Lisanssız Öğrencilerle KKEF, BESB'de Eğitim Gören Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?	66
Tablo 6.36 BESYO'daki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?	67
Tablo 6.37 KKEF,BESB'deki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?	67

KISALTMALAR

BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
KKEF, BESB	: Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
BYKP	: Beş Yıllık Kalkınma Planı
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
BTSGM	: Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü
GSİM	: Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
İİBF	: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
YO	: Yüksek Okul
AİT	: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi



I. BÖLÜM

GİRİŞ

Çalışmanın Konusu, Seçimi ve Amacı

Toplumların gelişmelerine paralel olarak ortaya çıkan, çalışma dışındaki serbest zamanlar kişiler için nasıl değerlendirilmesi gerektiğini gündeme getirmiştir.

Sanayileşmenin ve makinalaşmanın sonucu olarak insanların fiziki aktifliği azalmıştır. Aynı zamanda herşeyin makinalarla yapılması kişilerin serbest zamanlarını artırarak, bunu yararlı bir şekilde değerlendirilmesini gerekli kılmıştır.

Serbest zamanların değerlendirilmesinde, bilhassa gelişmiş ülkelerde spor olayı önemli bir yer tutmaktadır. Serbest zamanlara paralel olarak artan sportif faaliyetler bireylerin zamanını değerlendirmesi yanında, kişilerin bir sosyal statüde kazanmasına yardımcı olmaktadır.

Ülkemizdeki nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturan genç nüfus, çocuklar ve gençlerden meydana gelmektedir. Bu grubun gerek okul programları, gerekse ailedeki eğitimlerinden dolayı birçok boş zamanları ortaya çıkmaktadır. Bu zamanın değerlendirilmesi önemli bir konudur. Çocukların ve gençlerin enerjik durumları gözönünde bulundurulursa bu serbest zamanların çok iyi değerlendirilmesi gerekir. Enerji boşalımı açısından en etkili ve önemli faaliyet SPOR'dur.

Çocuklar ve gençler bu zamanlarını yararlı bir faaliyetle değerlendirmedikleri zaman kötü alışkanlıklar, zararlı faaliyetler ortaya çıkacaktır. Bu da gerek aile, gerekse toplum açısından çok tehlikeli bir durumdur.

Gerek ortaöğretim, gerekse yüksek öğretim gençliğinde bu konu daha fazla hassasiyet kazanmaktadır. Gençlerin aile kontrolünden biraz daha fazla çıktığı yüksek öğrenimde, gençlerin sosyalleşmesi , kötü alışkanlıklardan korunması, iyi arkadaşlık ilişkileri kurması bakımından bir sportif faaliyette bulunması gerekir şeklinde düşünmekteyiz.

Çalışmamızın konusunu oluşturan yüksek öğretim gençliğinden "Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinden Lisanslı spor yapan öğrencilerle, Lisanslı spor yapmayan öğrencilerin akademik başarılarının karşılaştırılması"nda gençliğin serbest zamanlarındaki sportif faaliyetlerinin okul başarısını nasıl etkilediğinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. BESYO ve KKEF,BESB öğrencilerinden üst düzey sporcuların ve amatör olarak faaliyet gösteren kulüplerde serbest

zamanlarında lisanslı olarak sportif faaliyetlerde bulunan öğrencilerin okuldaki derslerine bu faaliyetlerin katkısını araştırmak lüzumunu hissettik.

Millî takım seviyesindeki sporcu öğrencilerin gerek kamplar, gerekse hazırlık müsabakaları onların derslere devamını zorlaştırmaktadır. Kendi branşları dışındaki birçok dersi, derste takip edememeleri başarılarını ne denli etkileyebileceğini gündeme getirmiştir.

Yine bir takım maddî ve manevî kazançlar elde etmeleri için amatör kulüplerde faaliyet gösteren öğrencilerin antermanlardan ve müsabakalardan yorgun dönmeleri, derslerde isteksizlik ve yapılan branştaki yoğun faaliyetler sonucu diğer derslerdeki başarılarının nasıl olduğu sorusunu ortaya çıkarmıştır. Çalışma sonucunda öğrenciler ya tamamen kendini okuluna vermesi gerekecek ya da iki yönlü faaliyetine devam etmeleri teşvik edilecektir.

Problem

Bu araştırmada "Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinden, kulüplerde Lisansiyer sporcu olarak faaliyet gösteren öğrencilerle, diğer öğrencilerin akademik başarıları arasında fark var mıdır? Sportif faaliyetlerin bölüm derslerindeki başarıya etkisi nedir?" sorularına cevap aranacaktır.

Alt Problem

Çalışmamızda yukarıda bahsedilen probleme dayalı olarak aşağıdaki soruların cevapları bulunmaya çalışılacaktır.

1. Lisanslı olarak bir spor branşında faaliyet gösteren öğrenciler, okuldaki Lisans derslerinde avantajlı durumdamıdır?
2. Lisanslı sporcu öğrencilerin spor yapmalarında ailelerinde Lisanslı sporcu olmasının etkisi var mıdır?
3. Lisanslı sporcu öğrencilere karşı, öğretim elemanı ve idarecilerin tutum ve davranışları nasıldır?
4. Lisanslı olarak faaliyet gösteren öğrencilerin Lisanslı olarak bir kulüpte faaliyet göstermelerinin etkisi var mıdır?
5. Lisanslı sporcu öğrencilerin, Lisansiyer sporculuklarını okul sonrası devam ettirme niyetindedirler?
6. Lisanslı olarak spor yapanlar kendilerini yaptıkları spor branşında başarılı olarak görüyorlarmı?
7. Spor bölümlerinde eğitim-öğretim gören öğrencilere göre Erzurum'daki spor tesisleri yeterli midir?

8. Spor bölümü öğrencileri, üniversitenin spora gereken önemi verdiği düşüncesinde midirler?

Denenceler

Araştırmanın Problem ve Alt Problemlerine Ayalı Olarak Tesbit Edilen Denenceler

1. Lisanslı olarak faaliyet gösteren öğrencilerin Lisans derslerinde avantajlı olmaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
2. Lisanslı sporcu öğrencilerin, Lisansiyer sporcu olmalarıyla ailelerinde Lisanslı sporcu olması arasında bir ilişki vardır.
3. Lisanslı sporcu öğrencilere öğretim elemanları ve idarecilerin okul derslerindeki tutum ve davranışları arasında bir ilişki vardır.
4. Lisanslı sporcu öğrencilerin, orta öğretimde de Lisanslı olarak faaliyet göstermeleri arasında bir ilişki vardır.
5. Lisanslı öğrencilerin, okul sonrası Lisansiyer sporculuklarını devam ettirmeleri arasında bir ilişki yoktur.
6. Lisanslı sporcu öğrencilerle yaptıkları spor branşındaki başarıları arasında bir ilişki vardır.
7. Spor bölümü öğrencileriyle, Erzurum'daki spor tesislerinin yeterliliği arasında bir ilişki yoktur.
8. Spor bölümü öğrencileriyle, üniversitenin spor gereken önemi vermediği arasında bir ilişki vardır.

Varsayımlar

1. Araştırmada kullanılan ankette yer alan soruların, araştırmadaki problemlere cevap verecek nitelikte olduğu varsayılmıştır.
2. Seçilen örneklemin, araştırma evrenini temsil edeceği varsayılmıştır.
3. Araştırmaya katılanlar anketteki sorulara ciddi ve samimi olarak cevap vermeleri için yeteri kadar motive edilmişlerdir.

Araştırmanın Sınırları

1. Araştırma Erzurum Atatürk Üniversitesi bünyesindeki BESYO ile Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ile sınırlıdır.
2. Anket araştırmasına Spor bölümlerinde okuyan 393 öğrenciden 200'ü katılmıştır. Bu oran olarak %50,89'u oluşturmaktadır.

3. Akademik başarılarının karşılaştırılmasında 153 öğrenci değerlendirilmeye alınmış, bu da tüm spor bölümü öğrencileri içerisinde %38,93'ü oluşturmaktadır.
4. Araştırma, Spor Bölümleri öğrencilerine uygulanacak sorulardan elde edilen verilerle sınırlıdır.



II. BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi olarak Survey (Tarama) kullanılmıştır.

Survey tipik olarak geçerli bir duruma ilişkin tam gerçekleri ve sayıları elde etmenin bir yolunu oluşturmaktır ⁽¹⁾.

Eğitim ve öğretim süresini oluşturan öğeleri içeren betimsel niteliği olan ve belli zaman kesiti içinde yapılan araştırmalar "Okul Araştırması" adını alır. Bu öğeler okul adını verdiğimiz bu çevre içinde olup insan unsuruna ağırlık veren öğelerdir. Bir başka deyişle öğretim hizmetleri veren kişiler, öğretim hizmetlerini alan kişiler "Okul Araştırması" yönteminin veri kaynaklarını oluşturur ⁽²⁾.

Araştırmayla ilgili literatür taranarak konu hakkında teorik bilgiler verilmiştir. Anket uygulanarak, araştırmanın amacına yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi bünyesindeki BESYO ile KKEF, BE ve SB öğrencileri oluşturmaktadır. BESYO okuyan 217 öğrenci ile KKEF, BE ve SB'de okuyan 176 öğrenciden, 200 kişisine anket uygulanmış; bu da örneklem evrenin %50.89 teşkil etmiştir.

Akademik başarılarının değerlendirilmesinde de BESYO'da okuyan öğrencilerden 106 kişi, KKEF, BE ve SB okuyan öğrencilerden ise 47 kişi örneklem evrenini oluşturmuştur. Bu örneklemin evren içerisindeki oranı ise BESYO içerisinde %48.84'ü. KKEF, BE ve SB içerisinde ise %26.70'i oluşturmaktadır. Anket ve akademik başarıların değerlendirilmesine katılan öğrenci sayı ve oranları Tablo 2.1 ve Tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2.1 Ankete Katılan Örneklem Miktarı ve Oranları

Okul	Mevcut n	Ankete Katılan n	Örneklem %
BESYO	217	135	62.21
KKEF, BESB	176	65	36.93
Genel Toplam	393	200	50.89

⁽¹⁾ Birgül, Karataş. Araştırma Teknikleri. İstanbul 1984, s.93.

⁽²⁾ Ali, Erseven. Alan Araştırma Yöntemi. Kadioğlu Matbaası, Ankara 1993, s.14-15.

**Tablo 2.2 Akademik Başarılarının Değerlendirilmesine Katılan
Örneklem Miktarı ve Oranları**

Okul	Mevcut	Lisanslı		Lisanssız		Örneklem
	Öğrenci	n	%	n	%	
BESYO	217	54	24.88	52	24.88	48.84
KKEF,BESB	176	26	14.77	21	11.93	26.20
Genel Toplam	393	80	20.35	73	18.57	38.93

Örneklem grupların belirlenmesinde danışman öğretim elemanlarında kayıtlı öğrencilerin sınıf listeleri esas alınmıştır.

Veri Toplama Teknikleri ve Araçları

Araştırmanın amacına yönelik olarak oluşturulan sorulara cevap bulmak için geliştirilen veri toplama tekniği anketler, örneklem olarak belirlenen gruplara uygulanmıştır. Anketler hazırlanırken uzmanlarla görüşülerek, önerileri doğrultusunda hazırlamaya dikket edilmiştir. Anketlerin ilk 6 sorusu öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yöneliktir. Diğer sorular öğrencilerin lisanslı spor yapanlarla, Lisanssız öğrencilerin eğitim gördükleri okul ve sportif faaliyetleriyle ilgili düşünce ve problemlerini belirtmek amacıyla gütmemektedir.

Araştırmanın esas konusu olan lisanslı spor yapan öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin akademik başarılarının karşılaştırılması için BESYO ve KKEF,BESB danışman öğretim elemanlarından, veri toplama tekniği olan görüşme tekniğiyle öğrencilerin alt sınıf derslerinin notları toplanarak ortalaması alınmış ve karşılaştırmalar yapılmıştır. Öğrencilerin not ortalamaları alınırken muaf oldukları dersler ortalamaya dahil edilmemiştir. Bütünleme ile geçtikleri derslerin notları ortalamaya girerken "Tekrar" olan dersler ortalamaya "Sıfır" olarak alınmıştır. Tekrar dersler başarısız olarak gösterilmiştir.

Görüşmeyle elde edilen notların karşılaştırılması 5 grupta değerlendirilmiştir.

Birinci grup olarak BESYO ve KKEF,BESB öğrencilerinden lisanslı spor yapanlarla, lisanssız öğrencilerin karşılaştırılması yapılarak anlamlılık dereceleri aranmıştır.

İkinci grup olarak BESYO lisanslısporcu öğrencileriyle KKEF,BESB lisanslı sporcu öğrencilerin başarıları karşılaştırılarak anlamlılık dereceleri aranmıştır.

Üçüncü grup olarak BESYO lisanssız öğrencileriyle KKEF,BESB lisanssız öğrencileri başarıları karşılaştırılmış, ilişki dereceleri aranmıştır.

Dördüncü grup olarak BESYO lisanslısporcu öğrencileriyle, lisanssız öğrencilerinin başarıları karşılaştırılarak ilişki dereceleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Beşinci grup olarak KKEF,BESB lisanslı spor yapan öğrencileriyle, lisanssız öğrencilerinin başarıları karşılaştırılarak anlamlılık dereceleri aranmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmaya ait anketlerin analizi Atatürk Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezinde IBM 4381 Mainframe Bilgisayarda yüklü bulunan Minitab Statistic Release 8.2 paket istatistik programı ile yapılmıştır.

Verilerin çözümlenmesinde, frekans ve yüzde değerlerinin bulunması, aritmetik ortalama, standart sapma, ortalamalar arasındaki farklılıklar testi (student t)ve X^2 (Kikare)'nin hesaplanması uygulanmıştır.

Lisanslı sporcu öğrencilerin başarıları ile lisanssız öğrencilerin başarıları arasındaki farklar "t" testi ile analiz edilmiştir.

Lisanslı sporcu öğrencilerle, bu öğrencilerin okuldaki lisans derslerindeki başarıları, sportif faaliyetlerdeki karşılaştıkları olumlu davranışlar, tesislerin yeterliliği, üniversitede spora verilen önem arasındaki ilişki X^2 (Kikare) ile analiz edilmiştir.

III. BÖLÜM

Konu ile İlgili Araştırmalar

Konu ile ilgili istatistik rakamların değerlendirilmesi ve öğrencilerin akademik başarıları ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte, yüksek öğrenim gençliğinin serbest zamanlarıyla ilgili bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar yüksek lisans ve doktora çalışması şeklindedir.

Bu araştırmalar aşağıda sunulmuştur:

İmamoğlu tarafından "Yükseköğretim kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin Yönetimi ve Etkinliği" konulu doktora çalışması yapılmıştır ⁽¹⁾.

İmamoğlu bu çalışmasında Yükseköğretim kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor faaliyetleri ile ilgili uygulamaları kapsayan konular ve bu konudaki yöneticiler, idareciler, öğretim elemanları ve öğrencilerin görüş ve düşünceleri dikkate alınarak beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin etkin olabilmesi açısından yüksek öğretim kurumlarının sahip oldukları fiziksel imkânların yetersizliği karşısında bazı çözüm yolları bulmak, beden eğitimi dersleriyle ilgili uygulamaların daha başarılı olabilmesi ve istenilen verimin elde edilebilmesi için, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin öğrencilerin isteklerine uygun olması, yükseköğretim kurumlarının sportif yarışmalara katılması için takım oluşturmaları, üniversite bünyelerindeki spor servislerinin öğrencilerin isteklerine yardımcı olması gibi konuları ortaya koyarak çözüm-önerileri getirmiştir.

Yine, Pembe Taşkın Gürbüz'ün ODTÜ, Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, Spor Müdürlüğü için "ODTÜ ve Spor" konusu ele alınmıştır ⁽²⁾.

Bu çalışmayla da ODTÜ'ne ait spor tesislerinin öğrenci ve personelin nasıl kullandığı, spor ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı ve isteklerin neler olduğu gibi konulara cevap aranmıştır.

Mutlutürk "Yükseköğretim Gençliğinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Aracı Olarak Spor" konulu araştırma ⁽³⁾. Bu araştırma 1984-85 öğretim yılında, İzmir, Ege ve Konya Selçuk Üniversitelerinden seçilen örnek gruplara anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmalardan, sporun çok etkin bir serbest zamanı değerlendirme aracı olduğu, Üniversitelerin malzeme araç-gereç bakımından yetersiz olduğu, öğrencilerin daha çok takım sporlarına (futbol, hentbol, basketbol, voleybol v.b.) yöneldikleri görülmüştür.

⁽¹⁾ Ahmet, Faik İmamoğlu. Yükseköğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin Yönetimi ve Etkinliği (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Konya Selçuk Üni. Sosyal Bilimler Enst., Konya 1989, s.45.

⁽²⁾ Nevzat, Mutlutürk. Yükseköğretim Gençliğinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Aracı Olarak Spor, Selçuk Üni. I.Milli Bed. Eğt. ve Spor Kongresi. Konya 27-28 Nisan 1988.

⁽³⁾ Pembe, Taşkın Gürbüz. ODTÜ ve SPOR. ODTÜ Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı Ankara 1993.

SERBEST ZAMAN

Serbest zaman, kişinin ister yorgunluk gidermek için, ister eğlenmek için, isterse de kendi arzusuyla bir uğraşa katılması, bilgisini ya da kültürünü geliştirmek için olsun, mesleki, ailesel ve başka zorunluluklarından sonra kendi gönül rızasıyla kendini verebildiği uğraşların toplamıdır.

Serbest zaman;

Zorluklar içindeki uğraşlar,

Dinlenme ihtiyacının ağır bastığı uğraşlar,

Eğlenme ihtiyacının ağır bastığı uğraşlar,

Aniden ortaya çıkan ya da örgütlenen grupların işlevlerine katılmak ihtiyacından doğan uğraşlar,

Bütün bunlara daha bir çok sınıflamalar katılabilir⁽¹⁾.

Serbest zaman, bir kimsenin var olma, çalışma ve çalışmayla ilgili aktiviteleri için gerekli ihtiyaçlar karşılandıktan sonra geriye kalan kullanabileceği zamandır.

Bir kimsenin sahip olabileceği serbest zaman süreleri de şunlar olabilir:

1. Günlük serbest zamanlar,
2. Hafta sonları,
3. Kısa süreli tatiller,
4. Emeklilik dönemi,
5. Çocukluk dönemi,
6. Yıllık izinler⁽²⁾.

Serbest Zamanların Değerlendirilmesi

Serbest zamanların değerlendirilmesinde, bilhassa gelişmiş ülkelerde spor olayı önemli bir yer tutmaktadır.

Serbest zamanlara paralel olarak artan serbest zaman faaliyetlerinden biri olan sportif faaliyetler, ferdin sosyal statüsünü tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Sanayileşmiş ve sanayileşmekte olan cemiyetlerde çeşitli bunalımlar ve moral krizleri gibi ferdin veya sosyal grupların karşı karşıya buldukları problemlerin çözümlerini, yine toplum içinde ve sosyal ilişkiler sisteminde aramak sağlıklı ve etkili bir yoldur. Sportif olayı da sosyal ilişkileri geliştiren ve sağlıklı kılan bir faktör olduğuna göre, sosyal bütünleşme üzerinde doğrudan etkili olabilmektedir.

⁽¹⁾ Münir, Kurudirek, Üniversitelerde Beden Eğitimi. Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak. Yayınları (Yayınlanmamış ders notları) Erzurum 1990,s.107.

⁽²⁾ Kurudirek, a.g.e, s.181.

Sporla uğraşmak ferdi toplum çerçevesi içinde bir takım çözümlere götürmektedir. Sporu bir mesleki faaliyet olarak seçmiş olan bir kimse, toplumda gelişen iş bölümü içinde fonksiyonel olarak o toplumun üyesi olmak yolunda mesafe alabilmektedir.

Sporu meslek olarak seçmemiş fakat, bir serbest zaman faaliyeti olarak değerlendiren kimse ise, hem bir takım psikolojik bunalımlardan korunmakta, hem de serbest zamanını, bir serbest zaman faaliyeti olan sporla değerlendirerek esas mesleğinde daha verimli olabilmektedir.

"Kitle sporu" ve "Hayat için spor" parolaları altında farklı meslek ve statüdeki fertleri, spora aktif olarak çekebilme yollarından birisi de bu fertleri serbest zaman faaliyetlerinde spor yapma eğilimlerini teşvik etmektedir ⁽¹⁾.

Serbest Zaman Değerlendirilmesi ve Gençlik

Bazı yazarlar serbest zamanı "Bireyin çalışma ve diğer görevlerinden sonra; özgür olarak dinlenmesi, eğlenmesi, toplumsal başarı ya da kişisel gelişmesi için kullandığı zamandır" biçiminde tanımlamaktadır.

Serbest zamanını iyi bir biçimde değerlendirilmesi; kötü alışkanlıklar edinmeyi önlemesi, kazanılan kötü alışkanlıklar varsa, bunların yok edilmesi açısından yararlıdır.

Arkadaş edinme; kişinin sosyalleşmeyi başarısının önemli işaretlerinden biridir.

Arkadaşlık ilişkilerinin, gencin düşünce ve duygu yönünden gelişmesinde ve toplumsal özellik kazanmasında önemli rolü vardır.

Genç, belirli bir arkadaş grubunda kalabilmek için, bazen kendi alışkanlıklarından, hatta kabul ettiği doğrulardan vazgeçebilir. Bu nedenle arkadaş ilişkilerinin gencin kişiliğinin şekillenmesinde önemi büyüktür.

Gencin seçtiği serbest zaman faaliyeti, her zaman gerçek olarak ilgi duyduğu bir konu olmayabilir. Sevdiği ve özdeşleştiği arkadaşlarıyla beraber olmak veya statü kazanmak için, yahut o arkadaş grubundan ayrılmamak için, belirli bir serbest zaman faaliyeti seçmiş olabilir.

Çalışan gençle, okuyan gencin yaşadığı çevrenin kültüründen etkilenmesi farklıdır. Bu etki çalışan gençlik için oldukça sınırlı olduğu halde; öğrenim yapan hele yükseköğretimde bulunan gençler için çok yönlüdür ve eğitimi de kapsayan geniş bir alan içinde olur ⁽²⁾.

Çalışan gençliğin serbest zamanlarını değerlendirmesi kısır bir alanda oluşurken; öğrenim gören gençliğin serbest zamanlarındaki etkinlikler daha geniş alanlara yayılmıştır. Bu alanlar, sportif faaliyetler, tiyatro, sinema, resim gibi sanatsal faaliyetler, satranç, bilardo gibi zeka geliştirici

⁽¹⁾ Mustafa, F.Erkak, Sosyolojik Açından Spor. Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1986, s.68-69.

⁽²⁾ Nihat, Nirun. 12-24 Yaş Gençlerin Sosyo-Ekonomik Sorunları. G.Ü. BYYO Matbaası, Ankara 1986, s.213.

faaliyetlerle çeşitlilik kazanırken çalışan gençliğin sportif faaliyetlerden daha çok futbol ve kahvehane oyunları olduğu görülmektedir.

Yükseköğretim Gençliğinde, Öğrencilerin Serbest Zaman Etkinlikleri

Türkiye'de gençlik yaşı II. Beş Yıllık Kalkınma Planında 14-24, III. BYKP'de 12-22, IV. BYKP'de 12-24 olarak alınmıştır. Ülkemizde gençlik grubunu aşağıdaki şekilde 4 ana başlık altında toplayabiliriz:

A) Öğrenci Gençlik

1. Orta Öğretim Gençliği
2. Yüksek Öğretim Gençliği

B) Okul Dışı Gençlik

1. Çalışan Gençlik
2. Kır Alanı Gençliği
3. İşsiz Gençlik
4. Asker Gençlik
5. Gecekondu Gençliği

C) Özel Durumlu Gençlik

1. Fiziki ve Zihni Özürlü Olan Gençlik
2. Hükümlü ve Tutuklu Gençlik

Türkiye toplam nüfusu içinde 12-24 yaştaki fertler, 1975 nüfus sayımı sonuçlarına göre %26.5; 1980 genel nüfus sayımı sonuçlarına göre ise %27.3'dür⁽¹⁾.

12-24 yaş grubunun %20,1'ini, öğrenciler, %79.9'unu ise okul dışı gençlik meydana getirmektedir. Öğrenci gençlerin %18.2'si orta öğretimde, %1.9'u ise yükseköğretimde bulunmaktadır⁽²⁾.

Bugün öğretim gören gençliğin orta öğretimde ve yüksek öğretimde ders geçme sistemleri ve müfredat programlarının neden olduğu serbest zamanların çokluğu göze batmaktadır.

Yükseköğretim gençliğinin serbest zamanlarını değerlendirme imkânları ülkemizdeki üniversitelerin buldukları iller, gelişmişliği, tesisleri ve çevre şartlarına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Örneğin, yurdumuzun batısındaki büyük ve eski üniversitelerin alt yapı, tesis ve organizasyonlarının çokluğu öğrenim gören gençleri serbest zaman faaliyetlerine teşvik etmektedir.

(1) Erkal, a.g.e., s.50-51.

(2) Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Gençlik ve Spor Özet İhtisas Komisyonu Raporu. Ankara 1984, s.61.68.

Gerçekten toplumla zaman içinde bütünleşen kişi, bu süreç içinde uyum yapması gereken ve gittikçe

Birey ile toplum arasındaki ilişkiler yerleşir ve gelişirken bir yandan da bireyin kişiliği oluşur.

yerleşir. "Biz" bağlilik ve sempatiyi, "onlar" ise husumeti ve düşmanlığı belirtir.

Ekine ulaşılması belirtir. Olumsuz yüz ise, sözü geçen ortak ilginin kişide "onlar" aytımını

Bu eşit toplumsal ilginin olumlu ve olumsuz olmak üzere iki yüzü vardır. Olumlu yüz "biz"

kişinin grubun diğer üyeleriyle birlikte, kendisini bölünmez bir bütünün parçası saymaktadır.

Ortak ilginin, sosyal ilişkiler bakımından en önemli biçimi "bir sosyal gruba bağlilik"tir. Bu,

toplumda sosyalleştiği oranda, mevcut faaliyetlere katılma eğilimleri artmaktadır⁽¹⁾.

Fert sosyal hayattan haberdar olduğu oranda, bir takım sosyal faaliyetlere katılacaktır. Fert

ferdi, topluma açık hale getirmekte ve daha farklı alanlara doğru itmektedir.

statüsünün doğuştan değil, sonradan kazandığını görüyoruz. Statünün eğitim yoluyla kazanılması,

Sosyal statüsünün eğitim yolu ile elde edildiği dinamik yapıdaki modern cemiyetlerde fertin

bakımdan sportif faaliyetler toplumdaki bütünleşme kanallarını takviye eder ve ferdi sosyalleştirir.

haberdar olarak fonksiyonel anlamda işbirliği ile işbölümüne gidişinde spor önemli bir kanaldır. Bu

gelişmişlik, sporun gelişimini sağlayacaktır. Ferdin kendi dışındaki diğer fertlerin varlığından

sağlanabilmektedir. Bu özelliklerin kazanılması ile toplumda ortaya çıkacak sosyal anlamda

alışkanlıkların gelişmesi ile cemiyette kültürel seviyenin yükselmesi spor aracılığı ile

Fertlerin kendine güven, grup güveni, karşılıklı dayanışma ve davranış duruşluğu ve ahlaki

Serbest Zaman Değerlendirilmesi ve Sosyalleşme

bulunmuş olur.

gençliğin serbest zamanlarını daha verimli ve sosyalleşme süreci içerisinde geçirmelerine katkıda

halk oyunları gibi faaliyetlerde öğrencilere ücretsiz malzeme ve tesis sağlanması yüksekköğretim

(gibi) salon sporları, dağcılık, kayak yüzme, izcilik kampları, resim çalışmalarını, fotoğrafçılık, tiyatro,

teşvik edilebilir. Yabancı dil kursları, sportif faaliyetlerin her türlü dalları (futbol, voleybol, basketbol

için üniversitelerde kulüpler oluşturularak, öğrencilere buralardan ücretsiz yararlanmalarını

Yüksekköğretim gençliğinin serbest zamanlarını daha verimli bir şekilde değerlendirebilmeleri

öğrencilerin sosyalleşme ve psikolojik gelişimine önemli bir katkı sağlayacaktır.

amatör spor faaliyetleri yanında göğünlülükte kahvehaneler, pastahanelerde geçirmektedir. Bu da

Gelişmekte olan ve yeni kurulan üniversiteleri gençler zamanlarını kısıtlı bir çevre ve ortamda

organizasyonlar öğrencilere serbest zaman etkinliği imkanı sağlamaktadır.

Üniversitelerin kurmuş oldukları, spor kulüpleri, tiyatro kulüpleri, dağcılık kulüpleri gibi

sayısı artan değişik roller alacak ve zaman içinde kişiliği oluşup gelişecektir. Birey bu süreç içinde toplumun kendisine yönelttiği etkileri sadece pasif olarak kabul etmektedir. Eğilim ve ihtiyaçlarına göre etkenler üzerinde kendisi de etki yapmaktadır.

Görülüyor ki, psikolojik bakımdan "kişiliğin" ve "özbenliğin" oluşması süreci ile sosyalleşme süreci arasında hemen de bir ayniyat vardır ⁽¹⁾.

Birey doğuştan itibaren sosyalleşme sürecine girer. Bu süreçteki ilk müessese kişinin ailesidir. Birey burada davranış şekilleri, örf ve adetleri öğrenir. Buradan sonra okul ve işyeri ile diğer sosyal faaliyetlere katılarak sosyalleşme sürecini devam ettirir. Bireyin sosyalleşmesinin bir sınır yoktur. Her yaşın ve konumun sosyalleşmesi farklı süreçlerde gerçekleşir. Çocuklukta oluşan sosyalleşme tamamlanmadan, gençlik ve okul ortamındaki sosyalleşme, buradaki sosyalleşme tamamlanmadan iş yeri ve devam eden süreç emeklilik dönemi ile devam eder. Birey doğuştan ölüncüye kadar bir sosyalleşme süreci içerisinde.

Serbest Zamanların Değerlendirilmesi ve Kişinin Gelişimine Etkileri

Serbest zamanlarda "spor yapmak" yalnızca bir bedensel uğraş olmayıp, aynı zamanda bir sanayileşme, bir topluma uyma sürecidir.

Gerek antrenman gerekse yarışma olsun, başarıya ulaşmak, bu günlük yaşantıda pek bulunmayan kurallara uymak ile mümkündür. Bu ise yeni bir uyum süreci demektir. Bu uyum süreçlerini başarı ile tamamlayan genç sporcu artık yeni bazı özelliklere sahiptir. Daha doğrusu mevcut, bazı niteliklerini geliştirmiştir. Spor da başarılı olabilmek için bazı bedensel ve ruhsal niteliklere sahip olmak gerekir. Bu nitelikleri şöyle sıralayabiliriz :

- Gelişmiş bir kas ve iskelet yapısı
- Yüksek teknik hareketler için, yüksek motor beceri
- Bu hareketleri uzun süre yapabilmek için yüksek kondisyon
- Çeşitli ruhsal, fiziksel ve bedensel engellemelere rağmen başarabilmek ve başarısızlık

halinde uğraştan kopmamak için gerekli kişilik özelliklerine sahip olmak.

Spora başlamak için bu nitelikler gereklidir. Ancak unutmamak gerekir ki, spor yapmayı sürdürdükçe bu nitelikler gelişir. Bu gelişme belli kurallara göre olur. Bu kuralların temelinde sportif etkinliğin kişilik üzerindeki etkileri bulunmaktadır. Spor dallarına göre değişiklik gösterir. Çeşitli bilim adamları, düşünürler, spor ahlakçıları, sportif etkinliğin kişilik üzerindeki etkilerini şöyle genelleştirmektedirler:

1. Spor, karakteri geliştirir.

⁽¹⁾ Sulhi, Dönmezer. Sosyoloji. Sermet Matbaası, İstanbul 1990, s.107-143.

2. Takım sporları, işbirliği yapmayı öğretir.
3. Bireysel sporlar, kişisel disiplini geliştirir.
4. Spor, erkekçe mücadeleyi öğretir.
5. Beden eğitimindeki serbestlik ve zorunlu olmayış, öğrenci, öğretici ilişkilerini geliştirerek, sporcunun sosyalleşme sürecini kolaylaştırır.
6. Tehlikeli idmanlar cesareti artırır.
7. Bazı spor dalları yüksek bir iletişim değerine sahiptir. Özellikle bedensel temasın olduğu spor dallarında bu daha belirgindir.
8. Spor saldırganlık dürtülerini doğal yolla ve sosyal kurallara uygun olarak boşaltmayı öğretir⁽¹⁾.

Ancak son yıllarda, bütün dünyada, özellikle politikacı ve işadamlarının sporu bir propaganda ve gelir kaynağı kabul ettikleri ve bu yüzden amacından uzaklaştığı gözlenmektedir. Bu uzlaşma sonucu, sporcuları yalnızca en yüksek performansa yani şampiyonluğa şartlandırmakta ve yarışmalar nitelik değiştirmektedir. Spor tıbbı ve spor teknolojisindeki yeni gelişmeler, antrenman yöntemlerini ve spor araçlarını etkilemekte, bu ise inanılmaz performanslar sağlamaktadır. Bütün bunların doğal sonucu ise aşırı bedensel ve ruhsal yorgunluktur. Bu aşırı zorlamalar, bedensel sakatlanmalardan başlayıp, intihara kadar varabilen ruhsal bozukluklara yol açabilmektedir. Bedensel ve ruhsal bakımdan sağlıklı bir gençlik ve ulus kazanmakta en doğal ve etkili bir yol olan spor, amacından uzaklaşmakta, zararlı olmaya başlamaktadır. Yüksek performansa ve her ne pahasına olursa olsun kazanmaya şartlanan gencin, sosyalleşme süreci bozulduğundan, sosyal uyumu da güçleşir. İdeal ile gerçek arasındaki çelişkinin büyümesi, toplum ve gencin ruh sağlığını tehdit eder⁽²⁾.

T.C. Anayasalarında Spor

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze kadar 1924, 1961 ve 1982 yıllarında olmak üzere 3 anayasa yapılmıştır. 1924 ve 1961 Anayasalarında sporla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Spor ilk defa 1982 Anayasası'nda yer almıştır.

1982 Anayasası, 58. ve 59. maddelerinde, Gençlik ve Sporla ilgili iki hüküm taşımaktadır.

58. maddede: "Gençliğin korunması" başlıklı hükümde devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

⁽¹⁾ Ergun, Başer. Uygulamalı Spor Psikolojisi. BT ve SGM Basımevi, Ankara 1986, s.60-61.

⁽²⁾ Ergun, Başer, a.g.e., s.60-61.

59. maddede: "sporun geliştirilmesi" başlıklı hükümde, devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyla korur, yükümlülükleri vermiştir⁽¹⁾.

Bu hükümler doğrultusunda Anayasanın sporu, vatandaşların geliştirilmesinde bir eğitim ve sağlık vasıtası olarak gördüğü ve değerlendirdiği anlaşılmaktadır.

SPOR VE ÖNEMİ

SPOR: DF Desport, M.E. Disport, sözcüklerinin kısaltılması olduğunu "oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma" anlamına geldiğini⁽²⁾, Türk'lerde ise sporun anlamına idman sözcüğü yüklenmiş olup⁽³⁾ bütünüyle hareket ve mücadele esasına dayanan bir takım alışılmış antrenman ve yarışmaların⁽⁴⁾ uygulamada bazı kuralları gözönünde bulundurularak bireysel ya da grup halinde oyun olarak ortaya çıkan fiziki çalışmaların bütünüdür⁽⁵⁾. Spor bir eğitim aracı olarak insanın karakterini oluşturan hareketler, oyunlar, yarışmalardır⁽⁶⁾. Spor belli bir zaman içinde insanın, metotlu çalışmalarda kazandığı fizik, moral ve kişilik gücünün, belli sistem ve kurallar içinde kendisi ile veya diğer insanlarla yarışarak bir amaca ulaşmasıdır⁽⁷⁾.

Günümüzde toplumun sporla ilgilenmesi, spor dışındaki birçok olgulara bağlıdır. Buna karşın, kişilerin spora yönelmelerini etkileyen, ancak ilk bakışta sporla hiç ilgisi gözükmeyen konuların bir türlü gündeme alınmadığı da ortadadır. Sporumuzu yönlendirenlerin üzerinde durmadıkları bu olgu, sporumuzu uzun süredir kısır tartışmalardan uzaklaştıramadı. Bunun doğal sonucu olarak ta, sporumuzun geleceği üzerinde tasarımlarda bulunmak öte dursun, ilgililerin güncel sorunları bile kavraması güçleşti. Sporumuzun hangi düzeyde olduğu yetkililerce bile bilinmemesi, sorunların çözümünü geciktirmektedir. Yüzeysel incelemelerle, yetersiz bilgilerle, sorunlara yaklaşmanın zamanı çoktan geçtiği halde, geçici heyecanlarla sporumuzun yönlendirilmesi çok ilginçtir.

Oysa günümüzde, gerçekleri korkmadan irdeleyen, sporda gelişmek için neler yapılması gerektiğini bilen, ileriye dönük uygulamalara geçen yöneticilere ihtiyaç vardır. Günlük gösterişi, ileriye dönük gelecekle ilgili tasarımlarından daha önemli sayanlar, spor tarihi önünde sorumluluktan kurtulamayacaklardır. Toplumun yapısını iyi bilen, spor potansiyelini anında

(1) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Kaya Yayıncılık, Yasa No: 2709, K.Tarihi 7.11.1982, R.G. Yay. 9.11.1982 sayı 17863, s.38.

(2) Kurthan, Fişek. Spor Yönetimi. A.Ü. S.B.F. Yayını. Ankara 1983, s.27.

(3) Doğan, Yıldız. Türk Spor Tarihi. Eko Matbaası. İstanbul 1979, s.13.

(4) Gülgün, Kasap Ersoy. Spor ve Beslenme. Ankara 1986, s.7.

(5) Ayşe, Demir Polat. Toplum ve Spor. Ankara 1988, s.76.

(6) Fehmi, İşcan. Türklerde Spor. MEB. Ankara 1988, s.11.

(7) İşcan, a.g.e., s.12.

değerlendiren, günlük konular yanında uzun süreli sorunlara da çözüm arayan yöneticilerimiz sporumuzu sağlam temellere oturtabilir.

Çağdaşlaşma sürecindeki ülkemiz böylece sporda da kendine uygun yerini alabilecektir. Sporu günlük yaşamlarında etkin hale getirecek yeni kuşaklar, kendi öz sorunlarını daha kolay çözebileceklerdir. Sağlıklı, atak ve düzenli bir toplum, uygarlığın odak noktasını oluşturacaktır. Bu gelişmeler ise şu anda uzağında bulunduğumuz amaçlarımıza bizi daha kolay yaklaştırabilir. Bu bakımdan, sporumuzu eski ölçü ve alışkanlıklarla değerlendirmeden kaçınarak, toplumsal bir olgu olarak ele almamızın zamanı gelmiştir⁽¹⁾.

Spor günümüzde bir bilim dalı olarak kabul edilmektedir. Bu gelişmeye paralel olarak spor biliminin önemli bir kolu olan spor yönetimi ve onun unsurları da bilimsel bir anlayış içinde ele alınıp değerlendirilmektedir⁽²⁾.

Toplumsal Açından Spor

Spor, batıda XIX. yüzyılın sonunda başlayarak büyük ölçüde önce burjuvazi, sonra da halk kitleleri arasında yayıldı. Olimpiyat oyunlarının 1894'te yeniden canlanması, dünya ve kıtasal alanda yapılan spor karşılaşmalarının artması, basın yayın araçlarının özellikle de televizyonun spor karşılaşmalarının sonuçlarını iletmesi ve yayınlanması, spor yapan kişilerin sayısında önemli bir artışa yol açtı. Ancak herkesin boş zamanında ve kişisel olanaklarıyla yapabildiği kitle sporuyla, bazen "elit" sporu olarak adlandırılan rekabet sporunu birbirinden ayırmak gerekir. Ağır idmanlar gerektiren rekabet (yarışma) sporunda bu türden aşırı çalışmalar, bazı zararlı sapmalara ve tehlikelere de neden olabilmektedir. Aşırı yorgunluk, doping, kaba güç kullanma, hile, para ile satın alma gibi.

Bazı spor dallarının da (futbol, bisiklet, boks, tenis, otomobil) (Türkiye'de yalnız futbolun) profesyonel şubeleri vardır ve sporcular temel gelirlerini buradan sağlarlar. Gerçek bir amatör uğraştığı spor dalına zamanının ancak bir bölümünü ayırabilir. Bir kadın ya da erkek amatör sporcunun tüm bir yıl boyunca günde 5 ya da 6 saat idman yaptığını düşünürsek, bu sporcu tam günlük bir işte çalışmayacağından yardım almak zorundadır. Yüksek düzeyde bir sporcunun en verimli döneminin bir kaç yıl olduğu kabul edilirse, devletin, çalışmaları sırasında bu sporcuya yaşamını sürdürebilmesi için yardım etmesi gerekir. Ayrıca böyle bir sporcunun gelecekteki yaşamını güvence altına alması da yine devletin görevleri arasında olmalıdır⁽³⁾.

Gelişmiş toplumlarda insanların fizik güçlerini harcama imkânları giderek azalmaktadır. Çağdaş insan, beden ve kafa etkinlikleri arasındaki dengeyi ancak sporla sağlayabilir. Bu çabanın

(1) Aydın, Karasüleymanoğlu. Yeni Boyutlarıyla SPOR. Engin yayınları. 2. Baskı. Ankara 1989, s.4.

(2) Nuri, Demirci. Sporda Yönetim-Teşkilatlanma ve Organizasyonları. MEB. Yayınları. Ankara 1986, s.19.

(3) Büyük Larousse. Sözlük ve Ansiklopedi. Milliyet Gazetecilik A.Ş. İstanbul 1994, Cilt 21, s.10762.

anlamı, kurallara saygı, takım arkadaşlarıyla uyuşma, rakiplerine meydan okuma, bir yenilgiyi kabul etme, topluluk halinde yaşamanın şartlarından. Ve bunlara uymak fiziki başarılarından daha önemlidir⁽¹⁾.

Spor ferdine elde ettiği kabiliyetleri geliştiren belirli kurallar altında araçlı ve araçsız, ferdi veya toplu olarak serbest zaman faaliyetleri kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur⁽²⁾.

Toplumun daha dinamik ve verimli bir şekilde yaşaması, bireylerin sağlıklı, dinç ve disiplinli bir hayat sürmesi ile mümkündür. Bu da sportif uğraşların yararına inanmak ve bu hedef doğrultusunda yatırımlar yapmakla mümkündür.

Sporla ilgilenen toplumlarda bu eğilimin kökeninde bazı olgular aranmalıdır. O toplumun yaşam felsefesi, kültür düzeyi, moral gücü, sporla olan ilişkisinde önem kazanır. Çağdaş toplumlar sporu yaşamın bir gereği sayarken, bazı sorunlarını çözememiş bunalımlı toplumlar ise sporu hep gözardına atarlar⁽³⁾.

Türkler çok eskilerde spora meraklı iken, bugün en az spor yapan ulus durumuna düşmüştür. Tarih boyunca kadınlı erkekli sporun içinde olan ulusumuz, sürekli artan bunalımlardan ötürü kendinde spor yapacak gücü bulamamaktadır. Artan imkânlar ve gelişen sosyal yapıya karşın, spordan giderek uzaklaşmamızın nedeni başlı başına bir araştırma konusudur. Az okuyan, sanatla ilgilenmeyen bir toplumun spora yeterince önem vermemesi yadırganmamalıdır.

Ulusça spora gösterilen ilgi, sporun toplumsal yanını oluşturur. Çünkü spor yapmayan bir ulusun sporcuyu kahraman gibi görmesi, ona saygı duyması, toplumdaki çelişkinin spora yansımından başka bir şey değildir. Hızlı kentleşme sonucu, nüfus yoğunlaştıkça oyun sahalarının azalması, bu çelişkinin bir uzantısıdır. Her köşe başında kahvehane varken büyük semtlerde bile spor salonunun bulunmayışı, çarpık spor politikasının ilk halkasıdır. Ne kadar kahvehanelerde zaman öldürmesin dersek diyelim, Türk toplumunun yarattığı bu olgu ortadan kaldırılamaz. Üç kahvehaneye karşılık bir spor salonu açılmadıkça, kahvehanelerin zararı, sporun yararı, sabah akşam tekrarlansa da sonuç değişmez. Semt sahaları çoğalmadıkça, bu konudaki değer yargıları değişmedikçe, halkın gideceği yer elbette ki kahvehaneler olacaktır.

Toplumsal olayları hazırlayan ilk girişimler, spor alanında da bazı yeniliklere neden olur. Dağınık ve önemsiz davranışlar zamanla birikim yaratarak yeni patlamaları oluşturur. Sporda

(1) Meydan Larousse, Gençlik Ansiklopedisi. Meydan Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. İstanbul 1976-77, Cilt 4, s.119-120.

(2) İmamoğlu, a.g.e., s.45.

(3) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.54.

toplumsal etkinliği artıracak ilk çekirdek ailedir. Ailede herkesin spor yapması, toplumda her yaştakilerin spor yapması demektir. Böyle bir yaygınlaşma, her mahallede sporla ilgili sosyal faaliyetlerin başlamasını, semt sahalarının elbirliği ile gerçekteştirilmesini, yardım severlerin bu kez spora da katkıda bulunmasını sağlayacaktır. Spor halkasının içine girecek toplumun, sosyal yapısı da değer yargıları da değişecektir. Bunun sonucu olarak ta yedi yaşındaki torunuyla paten yapan yetmiş yaşındaki insan yadırganmayacak, kimse eşofmanla dolaştığında dikkat çekmeyecektir ⁽¹⁾.

Eğitim Açısından Spor

Öğretim, öğretici, evre ve öğrenci arasında gerçekteşen bir iletişim sürecidir. Çocuğun veraset yoluyla getirdiği özelliklerinin keşfedilip azami ölçüde geliştirilmesi; çocuğun, gencin ve yetişkinin içinde doğup büyüdüğü çevreye intibak ettirilmesi, yeni yetişmekte olan nesle toplumsal ve kültürel değerlerin aşılanıp öğretilmesi; ferdin toplumun değişik şartlarına ayak uydurabilmesi, gerekli bilgi, görgü, beceri ve alışkanlıklarla teçhiz edilmesi; iş ve üretim alanında fertlerin gerekli bilgilerle donatılıp, üretici birer eleman haline getirilebilmesi için⁽²⁾ ferdin kendi yaşantısı yoluyla istenilen yönde olumlu davranış meydana getirebilme sürecidir ⁽³⁾.

Eğitimin bu amaçlarının gerçekteştirilmesi sürecinde spor'un yeri ve önemi çok büyüktür. Öğrenim sürecindeki bireylerin çoğunluğunun 7-12 yaş ve 12-24 yaş döneminde olduğu düşünülürse, ilk dönem çocukluk döneminde oyun ve hareketin önemi gözle görülür biçimdedir. 12-24 yaş dönemi ise, ilk gençlik dönemi enerjisinin ve problemlerinin olumlu bir şekilde yönlendirilmesinde serbest zamanların sportif etkinliklerle değerlendirilmesinin önemi açık ve belirgindir.

Eğitimin amaçları, örgün eğitim faaliyetlerinin dayanağıdır. Eğitim amaçlarının bilimsel olgulara ve araştırmalara dayalı bir eğitim felsefesidir⁽⁴⁾.

Eğitim amaçları içerisinde sporunda bilimsel bir şekilde ele alınarak plan ve program içerisinde uygulanması gerekir.

Fertlerin hayatları boyunca devam eden, eğitim plan ve organize bilgiler verilmek suretiyle yürütölen kısmı öğretim olarak adlandırılmakta ve okulda gerçekteştirilmektedir⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.55.

⁽²⁾ Hikmet, Yıldırım Celkan. Eğitim Sosyolojisi. Atatürk Üniversitesi Yayınları. E.F.. Basımevi. Erzurum 1993, s.9.

⁽³⁾ Selahattin, Ertürk. Eğitimde Program Geliştirme. Yelkentepe Yayınları. Ankara 1979, s.13.

⁽⁴⁾ Fatma, Varış. Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikleri. A.Ü. Eğitim Faköltesi Yayınları. A.Ü. Basımevi, Ankara 1988, s.129.

⁽⁵⁾ Fatma, Varış. Eğitim Bilimlerine Giriş. A.Ü. Eğitim Faköltesi Yayınları. Ankara 1985, s.14.

Bu amaçla okullardaki spor programları sadece müfredat gereği konmamalı, bilgili ve uzman branş öğretmenleri tarafından bilimsel bir şekilde uygulanmalıdır.

Ayrıca eğitim, kültürün devam ettirilmesini, başka bir ifadeyle nesilden nesile aktarılmasını sağlamaktadır. Eğitim yoluyla kültür naklinin yapılması, cemiyetlerin devamlılığını sağlayan bir fonksiyon olarak kabul edilmektedir⁽¹⁾. Böylece eğitim kültürü tanıtmaya amacı yanında kültürü geliştirme amacına da sahiptir⁽²⁾.

Spor kültürünün de nesilden nesile aktarılması yine okullara ve spor eğitimcilerine düşmektedir. Spor kültürümüzü oluşturan Ata sporlarımızın tanıtımı ve yaşatılması için okul müfredat programları zenginleştirilerek gençler yetiştirilmelidir. Yörelere ait ata sporları (Erzurum'da cirit, Gaziantep'te Aba Güreşi v.b.) o bölgelerde öğretilerek okul ve kulüp işbirliği ile canlandırılarak devam ettirilmelidir.

Eğitim de spor da toplumların yaşamında ilk çağlardan bu yana yer almıştır. Bundan sonra da bu olgu sürüp gidecektir. Çünkü eğitimle ilgisi bulunmayan bir ülke düşünülemez. Spordan tamamen uzaklaşabilen bir topluma rastlanamaz⁽³⁾.

Eğitimi düzenli ve gelişmiş ülkelerin, spordaki başarısının nedeni bilinmektedir. Sporu ulusal açıdan değerlendirdiğimizde eğitim ile olan yakın ilişkisini görmekteyiz. Ülkemizdeki gibi üretici olmayan yanlış eğitimin doğurduğu kötü sonuçlardan biri de spordaki başarısızlığımızdır. Kendi vücudunu öğrenmeden, böceklerin kanat yapılarını ezberlemek durumunda gençlerimizin spordaki başarıları kendiliğinden sınırlanmıştır. "Başarılı olun" baskısından başka bir şey bilmeyen yöneticilerimizin çelişkileri ne zaman biteceği merak konusudur. Ne zaman eğitim ile spor birlikte gündeme getirilecek? merak konusudur. Çünkü bedensel faaliyetleri, düşünsel faaliyetlerden ayırmak mümkün değildir. Bu iki faaliyet birbirini tamamlar. Beyin, yönlendirici özelliği ile bedensel hareketleri hızlandırır. Bedensel hareketler de beyine daha çok kan yürümesini etkileyerek, beyinin gelişmesini sağlar. Zeka her zaman sporu etkisinde tutar. Nasıl ki futbol ayakla değil beyinle oynanıyor, güreş kuvvete olduğu kadar zekaya da dayanıyor, beyinsel ve bedensel faaliyetlerin ayrılmazlığı da kendiliğinden kanıtlanıyor⁽⁴⁾.

Eğitimin bütünlüğü içinde bedensel gelişimi destekleyip yönlendirmek ihtiyacı, çağdaş eğitim programlarında beden eğitimi ya da spor eğitimi adı altında derslerin yer almasını doğurmuştur⁽⁵⁾.

(1) Mustafa, Erkan. Sosyoloji. Filiz yayınevi. İstanbul 1985, s.1105.

(2) Fatma, Varış. Eğitimde Program Geliştirme. A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları. Ankara 1978, s.80.

(3) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.22.

(4) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.23.

(5) Serpil, Candan. Türk Eğitim Sistemimizde Beden Eğitimi ve Spor Politikamız. I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Bildiriler, Paneller. MEB. Ankara 1992, s.139.

.Beden eğitimi derslerinin amacı, öğrencileri sağlıklı bir beden yapısına sahip olmalarını sağlamak ve sürekli sportif alışkanlıklar edinmelerine yardımcı olmak şeklinde ifade edilmektedir⁽¹⁾.

Bu amaç ve ilkeye bağlı olarak beden eğitimi sadece tek gelişimi kabul etmemektedir. Beden, ruh ve fikir eğitimi, genel eğitimin tamamlayıcısıdır.

Okullar Açısından Spor

Okullar hem eğitim ve öğretim merkezleridir, hem de aynı yaş gruplarının bir araya geldiği yerlerdir. Bu nedenle, beden eğitimi açısından okullarımız geniş boyutlu birer kaynaktır. Çünkü çocuklarımızın ve de orta öğrenimdeki gençlerimizin büyüme dönemleri bu çağlara rastlamaktadır. Beden gelişiminin hızlandığı bu dönemde sporla direnç, çeviklik ve bazı alışkanlıklar kazanılması elbette ki çok önemlidir. "Ağaç yaşken eğilir" atasözümüzün uygulanacağı yer okul, zamanı ise bu çağlardır. Ancak bu önemli sorun, hep ikinci plana itilmiş, okullarımız da haftada bir iki saat gibi yetersiz programlarla konu geçiştirilmiş. Oysa modern toplumlarda beden eğitimi de, fen, sosyal bilimler, sanat ve edebiyat gibi yerini almıştır⁽²⁾.

Büyüme çağında ve cinsel baskılar altındaki gençlerimizin, beden eğitimiyle geçici bunalmalarını çözebildiklerini söyleyemeyiz. Fizyolojik değişiklikler nedeniyle ortaya çıkan sarsıntıları giderip, gençlerin kişilik kazanmasında etkin rol oynayacak beden eğitiminin gözardı edilmesi, ileride çözümü güç sorunlar yaratacaktır.

Bu uygulama süreci, beden eğitimini okullarımızda etkileştiremediği gibi, okul sonrası yaşama da hiç bir alışkanlık bırakmamaktadır. Eğitim sonrası genel kültür içinde beden eğitiminden bir katılım bulunmaması, bu konuyu önemsizliğini uzatmaktadır. Beden eğitiminin yeterince ele alınması, toplumdaki anlayış ve değer yargılarını hızla geliştireceğinden sorun sık sık gündeme getirilecek ve çözümü kolaylaşacaktır. Spora ilgi okul sıralarında başlayacağından ve de zamanla sevilip yararına inanılacağından, beden eğitimi programı çok yönlü olguların ışığında yeniden düzenlenmelidir⁽³⁾.

Spora yöneltilmeyen gençlik, kötü alışkanlıklara da kolay kapılacaktır. Gençliği zararlı alışkanlıklardan korumak için enerjisini iyi yönlere kanalize etmek gerekir oysa yüksek okullarımız dahil hemen her okulumuzun yöresinde gençlerimizi spordan uzaklaştıracak ortam hazırlanmıştır. Zamanı boşa geçirmeden tutunda içki, esrar v.b. kötü alışkanlıkların yayılmasını sağlayan bu yerlerden gençlerimiz yakasını zor kurtarmaktadır. Öğrenci yorgunluğuna karşın okul ve yurtlar yöresinde spor alanlarının bulunmayışı spora en yakın oldukları bu çağda gençlerimizin ilgisini başka

(1) Refik, Aslan. Beden Eğitimi Bilgileri. Bimaş Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara 1976, s.1.

(2) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.50.

(3) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.51.

alanlara çekmektedir. Öğrenci çevrelerinde geliştirilecek spor tesisleri, hem gençleri okullarına bağlayacak, hem de yeteneklerinin gün ışığına çıkmasını sağlayacaktır. Böylece spora ilgiyi artırmak için verilen uğraşlar sonuç getirecektir. Çünkü yüzbinlerce yükseköğrenim gençliği büyük kentlere geldiğinde lise sıralarında yürüttüğü spor çalışmalarından ister istemez kopmaktadır. Okullarını bitirdiklerinde yurdun dört bir yanında etkin görevler için gidecek bu gençler buldukları yörelerde spor sevgisini rahatlıkla yayabilirler. Birer öncü olarak halkımızın spora yönelmesini sağlayabilirler. Yoksa yükseköğrenim sırasında spordan kopan, bazı bunalımlara sürüklenen gençlerin bir daha bu konuda etkinleşmelerini düşünmek saflık olur⁽¹⁾.

Spor eğitimine değinirken spor akademilerinden de söz etmek durumundayız. Sporun bilimsel kurallarından yararlanmak, bu alanda uzman yetiştirmek bu okulların amaçlarındandır. Bilim dalı olarak sporu geliştirecek, konuları çok yönlü değerlendirecek bu kurumaların işlevi o yıllarda (1974-1981) spor sorunlarının bir eğitim çatısı altında daha düzenli ve hızlı biçimde irdelenmesi, çözüm yollarının bilimsel gözlemler sonucu aranması küçümsenecek bir olay değildir. Ancak az sayıdaki spor akademilerinin kuruluş amaçlarına ulaşmaması, ayrı bir problem olmuştur. Spor eğitiminin ülkemizde yetersiz olması, bu tür akademik çalışma yapacak okulların, iyi bir ortam yaratamamıştır. Bu okulları bitirenlerin uzmanlık dışındaki işlerde görevlendirilmeleri spor eğitimi açısından formasyon kaybına neden olmuştur. Eğitim sonrası bilimsel çalışmalara hız vermeleri beklenirken, bu gençlerimiz spor dışındaki işlerde gelecek aramışlardır⁽²⁾.

Günümüzde yeni açılan ve hızla çoğalan Eğitim Fakültelerinin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları, spor eğitimine yeni bir yön ve hız vermiştir. Bu okullarda yapılan ve yapılacak Lisansüstü çalışmalarla daha bilinçli ve bilimsel spor çalışmaları yapılarak başarı oranının yükseleceği kanaatindeyiz. Bu okullardaki öğretim elemanlarını az olması, bu kişilerin hızlı ve gerekenden fazla çalışmaları sonucu geliştirilip yetiştirilmesi, yeni yeni yetişecek spor okulları öğrencilerine daha faydalı olmaları sağlanmalıdır. Bu amaçla mastır, yurtdışı imkân, doktora çalışmaları gibi lisans üstü çalışmalar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

Sağlık Açısından Spor

Tarih boyunca sporun tıp ile ilişkisini, halk sağlığını koruma konusunda paralellik izlerken görüyoruz⁽³⁾.

(1) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.52.

(2) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.25.

(3) Emin, Ergen. Spor Hekimliği. MEG ve SB. BTGM. MEB. Ankara 1986, s.12.

Günümüzde hızla gelişen teknoloji, insan gücüne duyulan ihtiyacı giderek azaltmış ve bunun sonucu olarak insanın doğal yapısına uymayan bir yaşam biçimi ortaya çıkmıştır. Bu yeni yaşam biçimiyle birlikte iş ve sosyal çevreden gelen baskılar, stresler, dolaşım ve solunum sistemi hastalıklarını özellikle gelişmiş ülkelerde başta gelen ölüm nedenleri arasına sokan faktörlerdir. Spor, çağdaş insanın karşısına dikilen bu tehlikeye karşı dinamik, güncel yaşamın getirdiği streslerden uzak bir ortam yaratarak, çözüm getirmekte ve kazandırdığı sağlıklı yaşam biçimiyle de koruyucu tıbbi yardımcı olmaktadır⁽¹⁾.

Beden eğitimi, vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi, eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde gelişmelerini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve reaktif faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolünü, metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyet sistemidir⁽²⁾.

Dünya sağlık kuruluşları fiziki, ruhi ve sosyo-ekonomik yönden bir rahatsızlığı olmayanları ancak sağlıklı kişi saymaktadır. Demek ki salt bedensel bakımdan rahatsızlığın olmaması kişinin sağlıklı sayılmasına yetmiyor. Günümüz koşullarında bireylerin sağlıklı sayılması, bir bütünü oluşturan uzuvlarından her birinin aynı anda sağlam olmasına bağlıdır. Bedensel arızası olmayan kişi, ruhsal bunalım içinde ya da ekonomik baskı altındaysa, sağlıklı değildir. Bir bütün olarak fiziki, ruhi ve ekonomik bakımdan sıkıntılarını azaltabildiğimiz sürece topluma sağlıklı kişiler kazandırabiliriz.

Spor bu olguları birleştirip, pekiştirecek tek araçtır. Beden gelişmesini sağlayan spor, kişileri ruhsal bakımdan da rahatlatır. Kitlelerin ruhsal ve bedensel sağlık yönünden, spordan yararlanabilmeleri için geniş kapsamlı organizasyonlara geçmelidir. Toplu spor etkinliklerini içeren eğlenceler, Türk toplumuna canlılık ve heyecan getirecektir. Ayrıca halkın değer yargıları değişecek, moral gücü artacaktır. Morali yükselen bir toplumun ise gelişmesi, çağdaşlaşması daha da hızlanır. Bu bakımdan sağlıklı bir toplum yaratmak üzere gerekli ortam, zaman geçirilmeden hazırlanmalıdır⁽³⁾.

Çünkü ülkemizin böyle bir ortama ihtiyacı oldukça fazladır.

- 1) Yaşamı güçleştiren, sınırları zayıflatan koşullar Türkiye'yi asık suratlar yurduna dönüştürür.
- 2) Adliye koridorları düğün evi gibi kalabalık olur.
- 3) Evde, sokakta, otobüste herkes patlamaya hazır duruma gelir.
- 4) Milyonlarca kişi bürokrasinin çarkına takılmış, ne yapacağını bilemez hale düşer.

(1) Çetin, Gürses ve Pervin, Olgun. Sportif Yetenek Araştırma Metodu (Türkiye Uygulaması). Türk Spor Vakfı. Ankara, s.3.

(2) Ümit, Öztürk. Ortadereceli Okullarda Beden Eğitimi. Say Kitap Pazarlama. İstanbul 1982, s.1.

(3) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.14.

5) Nüfusumuzun büyük bir kesimi, öfke ve sıkıntı yüzünden ülserli olur.

Böyle bir ortamda sporun önemi daha da artıyor. Sporun gerçek amacı ve toplumsal işlevi, bir bakıma halkı bu tür sıkıntılardan arındırmak olduğuna göre, eldeki olanakları hemen değerlendirmek zorundayız. Bu zorunluluk, salt spor açısından değil, sağlık, kalkınma ve iş veriminin artırılması bakımından da önemlidir.

Oysa, çağdaş Türkiye'de sporu bir başarı aracı saymadan sağlık ve moral için gerekli bir olgu olarak kabullenmenin zaman gelmiştir. Hem de salt sporcular için değil, her yaştakiler için. Spor Hekimliği dalını bile geliştiremediğimiz, sporcu sağlığı için yeterli hekim bulunduramadığımız bir ortamda "Spor yap, sağlıklı ol" sözüyle işin içinden sıyrılmayız. "Hastane hastane koşana kadar, sağlıklı yaşam için koş" sloganı ne kadar güzel ise, başıboş bırakıldığında da bu iş o kadar anlamsızlaşır.

Bu konuda kitaplar bastırmalıyız. Televizyon aracılığı ile yönlendirici programlar düzenlemeliyiz. Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde yeni uygulamalarla odak noktaları oluşturulmalıdır. Bu konuda kurslar düzenlenmeli, yayımlar yapılmalıdır. Böylece ülkemizin her yanında bilinçli biçimde başlatılacak spor yapma alışkanlığı en azından bir çok rahatsızlığı giderecektir⁽¹⁾.

Güzel Sanatlar Açısından Spor

Sanat ile P, bugüne kadar birlikte ele alınmayan konularımızdandır.

Çok yönleriyle ele aldığımız sporu, sanat açısından da değerlendirmemiz gerekeceğine inanmaktayız. Ulusumuzun sanat ve spora yönelmeleri, göçer yaşamdan yerleşik düzene geçtikleri sıralarda olmuştur. Yerleşik düzende daha çok boş zamana kavuşan Türk'ler, sanat'a da spora da aynı zamanda ilgi göstermişlerdir.

Serbest zamanlarını değerlendirmek amacıyla başlayan bu olumlu uğraşı, hem sporumuzun, hem de sanatımızın etkinliğini artırmış, gelişmesini hızlandırmıştır. Bu bakımdan, iki ayrı konu gibi gözükken sanat ile sporun kaynağı ve uğraş nedeninin aynı noktaya dayandığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Daha sonra bedensel ve ruhsal gelişimlere aynı oranda etkili olan spor ve sanat, toplumumuzun ilerlemesine ortaklaşa katkılarda bulunmuşlardır.

Spor da sanat da bir tutkudur. Amatör veya profesyonelce bir uğraş sonucu etkinliklerini günümüze kadar sürdürmüşlerdir.

Toplumumuzdaki bu olguya karşın, spor ile sanat yanyana getirilip derinliğine araştırılmamaktadır. Bunun doğal sonucu olarakta, bu iki konu ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

⁽¹⁾ Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.16.

Yüksekokullarımız da bile isteğe devrelerde sanat ile spor karşı karşıya getirilmiştir. Yani ek ders olarak öğrenci ya sanatı ya da sporu seçmek zorunda bırakılmaktadır. Her ikisinin birlikte yürütülmesi, spor yapanın müzik aleti çalması, resimle uğraşması imkânsızmış gibi yanlış uygulamaya geçilmiştir. Yine sanat dergileri, sporun sanat yönünü ele almadığı gibi spor basını da sanat açısından sporumuza yaklaşmaya çabalamamaktadır. Oysa başta ritmik jimnastik hareketleri olmak üzere birçok spor dalları sanatsal oyunlar gibi etkinlikler beğeni ile izlenmektedir. Bale sanatı ile spor içicedir. Müzik eşliğinde sergilenen halk oyunlarını da spordan uzak görme olanağı yoktur. Çünkü bazı duygularımızı etkileyen görsel sanatlar, sporumuzu görünüm bakımından daha beğenilir hale getirecektir. Bu bakımdan toplumumuzda spora ve güzel sanatlara ilginin aynı oranda artması, çağdaşlaşma sürecinde önemli bir aşama sayılmaktadır. Zamanla geliştirileceğine inandığımız kültür merkezlerinde, spor salonlarının yanı başında sanat atölyelerini yer alması kaçınılmazdır ⁽¹⁾.

Kültür Açısından Spor

Kültürle elde edilen alışkanlıklar ve beceriler kalıcıdır. Toplumdaki süreklilik gösteren bu alışkanlıklar, o toplumun gerçek yapısını yansıtır. Kültür düzeylerine göre toplumların yönlendirilmelerini etkiler.

Spor da, toplum yapısından kaynaklanan alışkanlıklardan biridir. Topluma birçok aksiyonlar kazandırır. Düzenli ve sağlıklı yaşama yöneltir. Bu bakımdan geniş kitlelerin spor yapmaya alışmaları, bedensel ve ruhsal yönden güçlenmeleri, sporumuzun kültürel boyutunu oluşturur.

Bu bakımdan ülkemizde spor kültürünün geliştirilmesi, atak bir toplum yaratma açısından yetkililerin baş görevlerinden olmalıdır. Çalıştırıcısıyla, yöneticisiyle, izleyicisiyle bir bütünü oluşturanların kültürel bakımdan geliştirilmesi, birçok sorunu çözebilir. Bu sporda patlamaya yol açacak kültürel oluşma imkân hazırlayan bir kampanya başlatılmalıdır. Spordan uzak ancak etkilendiğinde, yol gösterildiğinde spor yapabilecek, geniş kitleleri kapsayan pilot çalışmalara hemen geçilmelidir. Yoksa değil geniş kitlelerin, bizzat spor yapanların bile kültür düzeylerini yükseltmek giderek zorlaşacaktır. Sağlık, beslenme, moral, güç geliştirme ve günlük yaşamın disipline edilmesi açısından bir sporcunun kazanacağı kültürel özellikler, başarısını tek anahtardır⁽²⁾.

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri, vücut yapısını geliştirici ve eğitici rol oynamasının yanında fikir ve ruh eğitiminde de önemli rolü vardır. Özellikle genç nesillerin yapıcı ve üretici olmasından sosyal kaynaşma ve milli dayanışmanın sağlanması açısından sporun sosyal ve kültürel kalkınmaya katkısı olduğu ifade edilmektedir⁽³⁾. Bu ülkeye ulaşmak için her yaştaki insanın eşit eğitim imkânları

(1) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.66.

(2) Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.35.

(3) Mustafa, Keten. Türkiye'de Spor. Ayyıldız Matbaası. Ankara 1974, s.17.

içinde, istidat ve kabileyetlerine göre en üstün seviyede yetiştirmek milletimize ve insanlığa yararlı iyi ve verimli yurttaşlar haline getirmekle sağlanabilir⁽¹⁾.

Çağımızda devamlı olarak gelişen ve değişen olaylar ve teknoloji, bireyler üzerinde etki oluşturmaya başlamıştır. Eğitimin buradaki işlevi, toplum üzerindeki bu etkiye karşı nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Bilindiği gibi insan gücü de bedenen, zihnen ve ruhen sağlıklı olmayı gerektirir. Bu da beden eğitimi ve sporun temelini oluşturan çok yönlü hareket çeşitlerini ve prensiplerini içeren beden eğitimi ve spor eğitimiyle kazandırılır⁽²⁾.

Spora nasıl başlanacağı, uzun süre nasıl yürütüleceği, nelere dikkat edileceği, rahatsızlıklar anında neler yapılacağı konularında yol gösterici yayınlar gereklidir. Köyde, kentte, toplu yerlerde, hatta ailede spor kültürünün geliştirilmesi için yayınlar çok etkilidir. Televizyon dışında etkin ve yaygın kurs, seminer v.b. pek gerçekleştirilemediği için yayın konusu kendiliğinden önem kazanmaktadır. Çünkü gazetelerin spor sayfaları, güncel konular dışında, inceleme ve öğretici dizi yazılara nedense kapalıdır. Yol gösterici yöntem ve bilgilere genellikle yer verilmemektedir. Bu nedenle, yeni boyutlar kazanan sporumuzun, uzmanlarca sık sık değerlendirilerek bu alandaki yaygın boşluğu doldurulmalıdır. Kağıt tüketiminden başka işe yaramayan, magazine dönük spor ekleri yerine kalıcı temel spor bilgileri verilmesi daha yararlı hizmet olacaktır. Okullarımızdaki beden eğitimi derslerinde, uygulama yanında teorik bilgilerde işlenmelidir.

Gençlik ve Spor Müdürlüğü'ne bağlı federasyonların (basketbol, hentbol, voleybol, güreş, atletizm v.b.) yayınları, Hacettepe Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenleri Dergisi, Spor ve Tıp gibi bilimsel spor yayınları aylık, üç aylık çıkmakla birlikte yetersiz olmakta ve her kesime ulaşmamaktadır. İl Müdürlükleri ve Spor Okulları bu yayınların her kesime ulaşmasını sağlamak için kütüphanelere, spor salonlarına, spor kitaplıkları teşekkül ettirerek toplumun her kesimine ulaşmasını sağlamalıdır.

Kültür kuru bilgilerin edinilmesi değildir. Özellikle bilgidен de yararlanarak kazanılan sürekli alışkanlıklar, düşünce ve görüşlerin bütünüdür. Bu nedenle kültür, kişiye bilinçli eleştirme, olayları gerçeğiyle yorumlama yeteneği verir. Hiç olmazsa, çağdaş ülkelere ile kendimizi bir teraziye koyarken bu yeteneğimizi kullanalım. Artık kimsenin kasıtlı yanılgılarına, geçici heyecanlara pabuç bıraktığı yok. Birçok konularda ilköğretimi bırakıp çağdaş bir anlayışla sorunlara yaklaşmalıyız. O

(1) Ruhi, Sel. Beden Eğitimi ve Öğretimi. MEB. İstanbul 1993, s.15.

(2) Mehmet, Yalçınar. Beden Eğitimi ve Spor M.E. Bütünlüğü İçindeki Yeri. "Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Bildiriler, Paneller" MEB. Ankara 1992, s.65.

zaman sporda ne düzeyde olduğumuzu daha kolay anlar, neler yapılması gerektiğini de daha rahat belirleyebiliriz⁽¹⁾.

Kalkınma Açısından Spor

Kalkınabilmek için öncelikle birçok özelliklerin biraraya getirilmesi gereklidir. Bu özellikler içinde yer alan insan gücü, hemen her ülkede en önemli unsurdur. Bu potansiyelin kullanım biçimi ve etkinliği ülkeler arasında yine de bazı farklılıklar göstermektedir. Bazı ülkeler kalkınmada doğal zenginliği, teknik olanakları gerekli görerek, bazı ülkelerde bunları tamamlayan insan gücünü daha önemli sayar. Değerlendirme biçimi nasıl olursa olsun, insan unsurunun kalkınmadaki yeri hiçbir zaman yadsınamaz. Çünkü geri kalmışlığın yükünü azaltarak şikâyet konusu aksaklıkları giderecek insandır. Toplumların özlediği mutluluğu sağlayacak, her türlü hizmeti geliştirecek kişidir. Bilim ve tekniğin ilerlediği çağımızda insan unsuru kalkınmayı gerçekleştirecek faktörlerin arasında yerini almıştır. Salt okuma-yazma düzeyi ile ölçemeyeceğimiz insan gücünün etkinliği bazı olgulara bağlıdır. Bu olgulardan biri de SPOR'dur.

Spor, kişiye düzenli olma sürekli atılım yapma alışkanlığı kazandırır. En güç koşullarda bile güçlü olmayı, uzun süre verimli kalmayı ve bazı yöntemleri öğretir. Bunlardan daha önemlisi, spor her olanaktan en geniş ölçüde yararlanarak, başarıya ulaşmaya zorlar. Bu kurallar çerçevesinde, kişinin kendini disipline etmesi, işini önemsemesi, verimli olmaya yönelmesi söz konusudur. Öte yandan spor bir tutku, bir bağlılık işidir. Sürekli çalışmayı, sorumluluk taşımayı ve iyiye yönelmeyi ilke sayar.

Bu özelliklere sahip kişiler esas işlerinde de düzenli, çalışkan ve de verimli olacaktır. Kendi yaşamını disipline eden sporcu, işiyle ilgili uğraşlarını da disipline eder, mesleğine daha çok bağlanır. İşini de spor gibi seven kişi imkânlardan azami ölçüde yararlanır.

Çağdaşlaşmayı hızlandıran etkenler arasında yer alan anlayış, hoşgörü ve özveri, sporumuzun yeni boyutları içinde bir temel unsur olarak zaten yer almaktadır. Kısacası sporcuda aranacak özellikler, aynen kalkınmayı gerçekleştirecek kişilerde de bulunmalıdır.

Öte yandan atak ve sağlıklı toplumların kendi öz problemlerini daha hızlı çözümledikleri, yenilikleri kolay benimsedikleri tespit edilmiştir. Sportmence davranışlar sonucu yaygınlaşan hoşgörü, bu ulusları ilkelikten uzaklaştırmıştır.

⁽¹⁾ Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.39.

Yukarıda vurgulamaya çalıştığımız hususlar, gelişmiş ülkelerdeki spor karşılaşmalarında gözlemlenebilir. Yaşamları düzenli ulusların oyuncularıyla, keşmekeş içindeki bunalımlı ulusların oyuncularıyla yanyana getirildiğinde bu fark apaçık görülür.

Okumaya, güzel sanatlara ilginin az olduğu bir ülkenin sporcusu da son soluğunu gereği gibi kullanıp ipi göğüsleyemez. Eğitimdeki gelişmişlik sporda ki gelişmişlikle paralel olmaktadır. Bu olgular belli spor dallarında geri kalmışlığı değil, ulusun kalkınmamışlığını yansıtmaktadır. Çağdaşlaşma ile sporun birbirinden ayrılmaz özellikleri bu uzantı içinde değerlendirilmelidir ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Karasüleymanoğlu, a.g.e., s.62-63.

IV. BÖLÜM

ERZURUM İL MERKEZİNDEKİ SPORTİF FAALİYETLER

Ülke genelinde olduğu gibi Erzurum'da da spor faaliyetleri, 3289 sayılı BTSGM yasasının 2. maddesi uyarınca, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından organize edilmektedir.

GSİM bu görevi ifa ederken, bir yandan amatör sporlar ve bu bağlamda mahalli lig müsabakalarını, bir yandan da teknik katılımı okullar arası müsabakalar düzenlemektedir.

Çalışmamızın bu bölümünde ildeki amatör sporlara dayalı faaliyetlerle, okul spor faaliyetleri ayrı ayrı ele alınarak, bu arada ildeki en büyük gençlik potansiyeli olan Yüksek öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Erzurum Bölge Müdürlüğü ile çalışan işçi ve memur sayısı 500'den çok olan Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin bu faaliyetlere yaklaşımları ifade edilecektir.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Spor Faaliyetleri

Kocaeli ve eskişehir illeriyle birlikte Türkiye genelinde öncelikle spor dalları itibariyle 6. sırayı (Bkz. Tablo 4.1) alan Erzurum GSİM 1994-95 sezonunda da bu spor dallarında faaliyetlerini sürdürmüştür.

Bu faaliyetler dışında, ilkokul, orta dereceli okullar ve yüksekokul spor faaliyetlerini teknik yönde etki sağlamıştır.

GSİM aynı zamanda Yaz Spor Okulları, Herkes için Spor faaliyetleri, Mahalli Gençlik Kampları gibi faaliyetlerle etkinliklerini sürdürmüş, bu arada Gençlik Merkezi marifetiyle sosyal ve kültürel etkinliklerde bulunmuştur. Tablo 4.1'de verilen 23 branşta il birinciliği müsabakaları yapan GSİM, bu branşların grup, yarı final ve final müsabakalarına da katılmış ve bazı spor dallarında Türkiye şampiyonları çıkaran ve milli takımlara sporcu vermiştir.

Özellikle, atletizm, kayak, güreş ve boks dallarında yıllardır Türkiye şampiyonları çıkaran ve milli takımlara sporcu veren Erzurum'un yöresel sporları olan bu branşlarda daha uzun yıllar zikredilen konumunu koruyacak gibi görünmektedir.

Aylık SPOR YORUM dergisinin KASIM 93 sayısından alınan Tablo 4.1'deki verilerden de anlaşılacağı gibi Erzurum GSİM'nin öncelikli spor dalları 23 tanedir. 1993-94 sezonunda bu dallara ilişkin olarak federasyonların Erzurum'da düzenledikleri sportif faaliyetlerin dökümanı şöyledir:

- KAYAK** : Değişik tarihlerde 6 ayrı organizasyon
VOLEYBOL : Değişik tarihlerde 3 ayrı organizasyon
HENTBOL : Mart 1994'te 1 organizasyon
GÜREŞ : Haziran 1993 Karakucakta 1 organizasyon
JUDO : Ağustos 1993 1 organizasyon
BASKETBOL: Değişik tarihlerde 2 ayrı organizasyon

GSİM'den mülakatla alınan bu organizasyonlar GRUP ve YARIFİNAL düzeyinde gerçekleştirilen faaliyetlerdir⁽¹⁾.

GSİM, ilçelerdeki ilçe müdürlüklerini de teknik donanım ve sportif malzemelerle destekleyerek faaliyetlerine katkıda bulunmaktadır. İklim şartlarının ulaşımı engellediği, kış aylarının uzun sürmesi nedeniyle ilçelerdeki faaliyetlere gönderilen hakem, gözlemci gibi elemanlar zor şartlara rağmen görevlerini yapmaktadırlar. Federasyonun belirlemiş olduğu, (özellikle futbol maçlarında görevli hakemlerin) ücretlere rağmen görev yapanları takdirle karşılayıp teşekkür etmemiz gerekir. Yöre sporu için yapılan fedekarlıklar her zaman hiç olmazsa teşekkür plaketleriyle de olsa hatırlanmalıdır.

⁽¹⁾ Kurudirek, a.g.e.,s.197.

Tablo 4.1(Devam) Spor Dalları İtibariyle İllerde Faaliyeti olan Branşlar

FEDERASYON LAR	A	A	B	B	B	B	B	C	D	E	G	H	H	J	K	K	K	M	O	O	O	S	S	T	T	V	V	Y	Y	
İLLER	T	T	A	E	İ	İ	O	İ	A	S	Ü	A	E	U	A	A	Ü	A	K	Z	T	A	U	A	E	O	U	E	Ü	
	I	L	S	D	N	S	K	Z	M	Ğ	K	R	L	N	D	R	Y	R	S	Ç	Ü	O	T	A	E	N	L	C	L	Z
	C	E	K	M	İ	İ	S	N	C	R	E	T	O	A	A	E	A	U	R	M	R	L	K	İ	E	U	K	M		
	I	T	E	İ	C	K	S	A	İ	Ş	E	B	T	K	K	L	L	O	A	T	W	S	Y	T	E	E				
	L	İ	T	N	İ	L	P	S	L	M	R	O	E		T	U	Ü	M	N	I	O	B	N							
	I	Z	B	G	L	E	O	T	I			L			E	K	L	O	Ç	N	O	G								
	K	M	O	T	İ	T	R	İ	K						N	E	B			D	L	E								
			L	O	K			K							İ	R	İ			O						L	Ş			
GÜMÜŞHANE	•	•				•		•		•		•		•	•		•								•					
ŞURFA		•	•								•	•		•	•			•			•	•		•						
KIRKLARELİ	•	•	•					•		•							•			•	•		•							
TUNCELİ		•	•			•								•	•	•							•		•					
BİTLİS		•	•			•				•						•	•				•				•					
ÇANKIRI	•					•		•		•				•			•								•			•		
HAKKARİ		•	•					•		•						•	•				•			•						
MUŞ		•	•			•				•		•				•	•								•					
VAN		•	•			•				•		•	•										•		•					
KIRIKKALE	•	•	•			•				•											•		•		•					
ARDAHAN		•	•			•				•						•	•				•			•						
AĞRI		•				•				•				•	•	•					•									
ARTVİN		•	•			•				•		•									•				•					
BİLECİK		•	•			•				•					•									•		•				
DIYARBAKI	•	•	•														•						•		•	•				
BİNGÖL		•	•			•										•	•								•					
AKSARAY		•	•							•												•			•					
SİRT			•							•				•											•					
YOZGAT			•							•		•													•					
İĞDIR		•				•											•								•					
KARAMAN			•			•																			•					
BARTIN																									•					
MARDİN																									•					
BATMAN																														
ŞIRNAK																														
TOPLAM	4	6	6	1	1	2	5	3	2	1	1	6	3	5	4	4	2	5	6	1	2	8	4	1	5	1	7	1	2	3
	8	6	8	5	5	8	7		1	7	3	6	1	4	5	4	3		3	7	6		9	8	6	8	3	6	0	2

KAYNAK : SPORYORUM, Kasım'93.

Milli Eğitim Müdürlüğü Spor Faaliyetleri

Erzurum'daki spor faaliyetlerinin önemli bir bölümünü oluşturan okullar arası spor etkinlikleri, İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından organize edilmektedir. Bu organizasyona GSİM hakem görevlendirmek ve tesis tahsis etmek gibi teknik katılımı yardımıyla bulunmaktadır.

Okul spor faaliyetlerinde organizatör görevi bulunan Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bu konudaki etkinliklerini belirten aşağıdaki bilgileri de vermek istiyoruz.

Mevcut Okulların Sayısı

a) İlkokul : 1202

b) Ortaokul : 51

c) Lise ve dengi okul : 48

Mevcut beden eğitimi öğretmeni sayısı : 35

İhtiyaç duyulan beden eğitimi öğretmeni sayısı : 71

Beden eğitimi öğretmeni bulunmayan okul : 84

Spor salonu-tesisi bulunan okul : 4

Anılan kurum 1994-95 öğretim yılında organize etmeyi planladığı faaliyetler şunlardır:

Futbol, atletizm (kros), hentbol, voleybol, basketbol, masa tenisi, kayak, judo, satranç ve halk oyunları.

Bu faaliyetlerde il birincisi olan okul takımları, Milli Eğitim Bakanlığı'nca düzenlenen grup ve final müsabakalarına katılmaktadırlar. Tablo 4.2'deki faaliyetler 1994-95 öğretim yılı etkinliklerden sonuçlandırılmış olanlardır.

Tablo 4.2 1994-1995 Öğretim Yılı Milli Eğitim Müdürlüğü Spor Faaliyetleri

Faaliyet gösterilen		Takım Sayısı		Sporcu Sayısı	
Spor dalı	Kategorisi	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Atletizm (Kros)	Minikler	8	12	70	103
	Yıldızlar	5	8	50	90
	Gençler	5	6	34	59
Basketbol	Minikler	-	2	--	--
	Yıldızlar	5	7	--	--
	Gençler	5	7	58	75
Güreş	17-18 Yaş	-	-	--	105
Halk Oyunları	Minikler	3	3	--	--
	Yıldızlar	4	4	--	--
	Gençler	5	5	--	--
	Halk Eğt. Merkezi	2	2	--	--
Hentbol	Yıldızlar	2	4	--	--
Kayak	Yıldızlar	-	-	5	45
	Gençler	-	-	4	35
Futbol	Yıldızlar	-	11	--	175
	Gençler	-	14	--	224
Voleybol	Yıldızlar	2	3	20	35
Sayılarıdaki Genel Toplam		46	78	241	946

Kaynak : Milli Eğitim Müdürlüğü

Erzurum Yurt-Kur Bölge Müdürlüğü Spor Faaliyetleri

Bölgeler itibarıyla sportif faaliyetlere katılan öğrenciler, Tablo 4.3'de verilen faaliyetlerde Erzurum Bölge Müdürlüğü'nün bağlı birimleri olan Sivas, Ağrı ve Erzincan yurtlarından da takviye alınarak oluşturulan takımların 1992-93 öğretim yılında elde ettikleri dereceler şunlardır:

Bölgeler arası I. Yüzme Yarışması : En centilmen takım (Kız)

VIII. Voleybol Turnuvası : Erkek, takım 3. lüğü

VII. Masa Tenisi Turnuvası : Erkek, Ferdî ve takım 3. lü

- VIII. Futbol Turnuvası** : Erkek, takım 3. 'lüğü
VIII. Basketbol Turnuvası : Kızlar ve Erk., takım 2. li
III. Atletizm (Kros) : Kızlar ve Erk., takım 2. li , Erkek Ferdi 2. 'lik

Kredi Yurtlar Kurumu Erzurum Bölge Müdürlüğü'nün yukarıda arz edilen faaliyetlerinin dışında, öğretim yılı boyunca judo, karate, tekvondo ile güreş dallarında devamlılık arz eden etkinlikleri olmaktadır ⁽¹⁾.

Tablo 4.3 Bölgeler İtibariyle Sportif Faaliyetlere Katılan Öğrenciler
ERZURUM BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Bölge ve Yurdun Adı	Basketbol		Voleybol		Futbol		Masa Tenisi		Atletizm		Yüzme	
	KIZ	ERK	KIZ	ERK	KIZ	ERK	KIZ	ERK	KIZ	ERK	KIZ	ERK
Erzurum Bölge Md.												
Palandöken Yurdu						20		34				
Kâzım Karabekir Y								13				
Aziziye Yurdu							3		10		6	
İL TOPLAMI						20	3	47	10	13	6	
Sivas Yurdu	18	20	16	19		208	22	45				
Ağrı Yurdu		24	16	34		72	23	52	3	7		
Erzincan Yurdu	30	40	36	36		110	40	80				
BÖLGE TOPLAMI	48	84	68	89		410	88	224	13	20	6	

Kaynak : Yurt-Kur., Ank. 1993

Erzurum Kredi-Yurtlar Müdürlüğü'nün Sportif Faaliyetleri

Atatürk Üniversitesi Kampüsü içerisinde bulunan bölge müdürlüğü ve yurt binaları içerisinde;

1 adet toprak zeminli futbol sahası

⁽¹⁾ Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu. 1992-93 Öğretim Yılında Yurtlarda Serbest Zaman Etkinlikleri. Ankara 1993, s.55.

2 adet basketbol sahası

1 adet voleybol sahası, bulunmaktadır.

Ayrıca, sosyal-kültürel faaliyetlerden halk oyunları, Türk Halk Müziği çalışmaları için Palandöken yurdu 3. erkek öğrenci blokunda bulunan sosyal faaliyetler salonu bulunmaktadır. Kuruma ait kapalı spor salonu bulunmamasından dolayı, basketbol, voleybol, masa tenisi çalışmaları kış aylarında GSİM tesislerinde yapılmaktadır. Bölge müdürlüğünün düzenlediği sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere yaklaşık olarak 2500 kız ve erkek öğrenci katılmaktadır. Yurtlarda kalan öğrenci sayıları :

Palandöken Erkek Yurdu	: 3099
Aziziye Kız Yurdu	: 2658
Kâzım Karabekir Erkek Yurdu	: 731
TOPLAM	6488

Büyükşehir Belediyesi Spor Faaliyetleri

3289 sayılı BTSGM yasasının "Tesis yapma Mükellefiyeti" ile ilgili 26. maddesinin dikkate alınıp alınmadığını irdelemek açısından örnek olarak seçilen ve işçi-memur sayısı 97'si bayan,1711'i erkek olmak üzere çalışan personel sayısı 1808 (500'den fazla) olan Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin spor faaliyetleri yok denecek kadar azdır.

Görüşmeyle alınan bilgiye göre spor tesisinin bulunmadığı ve spor faaliyeti olarak 1. Mahalli Küme'de mücadele eden bir futbol takımı bulunduğu belirtilmiştir. Sporcu sayısının 50 olarak verildiği bilgilerde, yıllık bütçeden spor faaliyetlerine pay ayrılmadığı gözlenmiştir.

Belediye sınırları içerisindeki birçok boş alan açık veya kapalı sahalar yapılarak personelin serbest zamanlarını değerlendirebilmeleri sağlanabilir. Alınacak az miktar aidatlarla Büyükşehir Belediyesi'nin 2-3 branşta faaliyet göstermesine katkıda bulunulabilir. Çalışanlardan eski sporcu olanlar vardır. Bunlardan çalıştırıcı olarak yararlanarak faaliyetler yürütülebilir. Bu isteklerin gerçekleşebilmesi için sportif faaliyetten önce bu faaliyetlerin yararına inanan yöneticilerin olması gerekir.

Erzurum İli Sporcu Özellikleri

Erzurum ilinde sporcu özellikleri daha çok ferdi sporlarda sayısal üstünlük göstermektedir. Bu spor dallarında kayak 620 sporcuyla ilk sırayı, güreş 582 sporcuyla ikinci sırayı, boks'ta 240 sporcuyla üçüncü sırayı alırken; atıcılık 12 sporcuyla son sırada yer almıştır. Bu spor dallarının

sayısal dağılım içerisindeki oranları ise şöyledir; kayak %4.97, güreş % 4.67, boks %1.62 ve atıcılık %0.096'dır (Bkz. Tablo 4.4).

Takım sporlarında ise en çok sporcu sayısı 8157 kişiyle futbol da olup, bu branşı 822 sporcuyla voleybol, 620 sporcuyla da basketbol izlemektedir. Takım sporlarında en az sporcu sayısı 11 kişiyle badminton'dur. Bu spor dallarının sayısal dağılım içerisindeki oranları ise şöyledir; futbol %65.46, voleybol %6.60, basketbol %4.97 ve badminton 50.088'dir.

Tablo 4.4'de verilen sporcu sayılarında erkek sporcu sayısı 12029, bayan sporcu sayısı 423 olup bu miktarların sayısal dağılım içerisindeki oranları şöyledir:

Erkek sporcu oranı : % 96.60

Bayan sporcu oranı : % 3.40



Tablo 4.4 Branşlar İtibariyle Erzurum İlindeki Faal Sporcu Sayıları

Branşlar	Erkek	Kız	Toplam
Atletizm	117	69	186
Basketbol	620	–	620
Boks	240	–	240
Binicilik (cirit)	282	–	282
Futbol	8157	–	8157
Güreş	582	–	582
Hentbol	129	15	144
Halter	42	–	42
Judo	80	45	125
Karate	83	31	114
Kayak	484	136	620
Masa Tenisi	122	46	168
Okçuluk	30	9	39
Taekwondo	115	44	159
Voleybol	822	–	822
Vücut Geliştirme	17	–	17
Yüzme	30	7	37
Dağcılık	35	15	50
Satranç	25	–	25
Atıcılık	10	2	12
Badminton	7	4	11
GENEL TOPLAM	12029	423	12452

Kaynak : GSİM.

Erzurum ilinin kulüp, sporcu ve teknik eleman özelliklerinde en önemli faktör, yöre insanının ilgi duyduğu branşlardaki sayısal çokluktur. Genellikle spor salonlarında top'lu oyunlara olan ilgisizlik kulüpler bazında bu branşların ihmal edilmesine neden olmuştur.

Diğer salon sporlarında güreş, boks, judo gibi dallarda ilginin fazlalığı ferdi olarak yapıyor olmalarındandır. Ferdi olarak yapılan diğer spor dallarından kayak ve atletizmin sporcu potansiyeli bakımından çokluk arz etmesi, bu iki dalda elit düzeyde sporcu fazlalığını da beraberinde getirmektedir (Bkz. Tablo 4.5)⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Kurudirek, a.g.e s.225-228.

Tablo 4.5 Erzurum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Milli Sporcu Listesi

S p o r c u n u n				
Adı Soyadı	Branşı	Millî olduğu yıllar		
		1992	1993	1994
Esra Tamer	Judo	x		
Fatih Çintımar	Atletizm	x	x	x
Mehmet Bayram	Atletizm	x	x	x
Ahmet Özer	Boks	x		
Muzaffer Çintımar	Atletizm	x	x	x
Recep İtmez	Boks	x	x	
Ahmet Demir	Kayak	x	x	x
Tuba Temelli	Kayak	x	x	x
Ahmet Güneş	Boks		x	
Yavuz Kıyıcı	Kayak		x	x
Arif Alaftargil	Kayak		x	x
Musa Deniz	Boks			x
Dilaver Kamber	Atletizm			x
Nebahat Çavuş	Atletizm			x
Orhan Güngör	Atletizm			x
Fatih Kıyıcı	Kayak			x
Bilal Polat	Kayak			x
Esra Karabulut	Kayak			x
Atakan Alaftargil	Kayak			x
Davut Budak	Kayak			x
Oğuzhan Demir	Kayak			x
Ayşegül Kızılkaya	Judo			x
Gülşah Taner	Judo			x
Dilek Okuyucu	Judo			x
Semra Çelik	Atletizm			x
Filiz Polat	Atletizm			x
Birgül Kamber	Atletizm			x
TOPLAM		8	9	23

İklim Şartları ve Coğrafi Faktörler

Tümüyle Doğu Anadolu ve bu arada Erzurum ve yakın çevresinin iklimi, denizlere uzaklık, yükseklik, dağların uzanış durumları gibi iklim faktörleri ve diğer nedenlerle, özellikle sıcaklık ve yağış şartları yönünden çok belirgin bir biçimde etkilenir.

Denizlere uzaklık ve yüksekliğin bir sonucu olarak Erzurum ve çevresi, kıyı bölgelerine göre daha şiddetli karasal klimatolojik değerler göstermektedir.

Çevrenin karasallık değerini belirtmesi bakımından, Erzurum gözlem merkezi ile ilgili mutlak maksimum ve mutlak minimum değerler, yani "uç değerler" de açık bir fikir vermektedir. Örneğin bugüne kadar Erzurum'da tespit edilmiş olan uç değerler 34°C (20 Temmuz 1962) ile -30°C (13 Ocak 1940) civarındadır.

Erzurum'da ortalama don'lu (0°C'nin altında) günlerin sayısı (42 yıllık gözlemlere göre) 153.9 gün kadar olduğu tespit edilmiştir⁽¹⁾.

Erzurum ve çevresinin iklim şartlarını belirlerken "kar yağışları" üzerinde de durmak gerekir. Çünkü kar yağışları ve karlı-don'lu günlerle bölgedeki ekonomik faaliyetler arasında yakın bir ilişki vardır.

Erzurum'da yıllık ortalama kar yağışlı günlerin sayısı 49 yıllık ortalamalara göre 50 gün kadardır. Yılın kar yağışlı geçen günleri genellikle Ekim'den Mayıs'a kadar süren yaklaşık sekiz aylık bir devreye toplanmıştır.

İklimin bu denli soğuk ve yağışlı oluşu açık alanlarda yapılabilecek spor dalları açısından dezavantaj oluştururken, kış sporları için de bir avantaj sağlamaktadır.

⁽¹⁾ Kundirek, a.g.e. s:229.

V. BÖLÜM

Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlerdeki Etkinlikleri

Erzurum'daki sportif faaliyetlerde Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin etkinliği önemli bir yer tutmaktadır. Mevcut amatör kulüplerin sporcularından bir kısmını üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Özellikle yörede yaygın olmayan Hentbol, Basketbol, Voleybol, Badminton gibi spor dallarındaki kulüp faaliyetlerinde üniversite öğrencilerinin daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Yöre dışından gelen sporcu-öğrenciler faaliyetlerini Erzurum'daki kulüplerde devam ettirerek yöre sporuna katkıda bulunmaktadır. Amatör sporcuların çoğunluğunun üniversite öğrencisi olması, müsabakaların daha centilmence ve zevkli geçmesine neden olmaktadır.

Yine yöreye özgü sportif faaliyetlerden Kayak, Atletizm, Boks, Güreş, Judo gibi faaliyetlerdeki sporcuların orta öğretimden sonra Atatürk Üniversitesi bünyesindeki BESYO,KKEF BESB, Ağrı Eğitim Fakültesi BESB, Erzincan Eğitim Fakültesi BESB'lerini kazanarak bu bölümlerde sporu devam ettirmeleri başarıyı artırmaktadır.

Milli Takım düzeyinde, Atletizmde Fatih Cintımar, Mehmet Bayram, Muzaffer Cintımar, Kenan Şerbin, Yahya Doğan, Yıldız Düzgün, Elif Akkuş, Hatice Eraslan ; Kayak'ta Ahmet Demir, Yakup Birinci, Davut Budak, Atakan Alaftargil, Sevda Yılmazlar ; Badminton'da Hacer Manav ; Judo'da Tülay Özkan gibi öğrencilerin üniversitenin çeşitli BESYO ve BESB'lerinde öğrenci olmaları bilimsel olarak çalışmalara katkıda bulunarak başarılarını artırmıştır.

Yine sporcu öğrencilerin serbest zamanlarda ilköğretim ve orta öğretim kurumlarına giderek fahri olarak okul takımlarını oluşturup çeşitli sportif etkinliklerde bulunmaları, sporun küçük yaştan itibaren öğretilmesi ve öğrenilmesi açısından faydalı olmaktadır.

Spor okullarının organize ettiği çeşitli sporda beslenme, Antreman programları gibi bilimsel alanlarda yapılan konferans, panel gibi toplantılarla yöredeki sporla ilgilenen idareci, antrenör ve sporcuların bu konudaki teorik bilgi eksiklikleri giderilmeye çalışılmaktadır.

Atatürk Üniversitesine Bağlı Fakülte, YüksekOkul ve Enstitüler

Atatürk Üniversitesine bağlı 12 fakülte, 6 enstitü ve 8 yüksekokul bulunmaktadır⁽¹⁾ . Bunlar Tablo 5.1'de verilmiştir.

⁽¹⁾ Atatürk Üniversitesi, 1992-93 Eğitim Öğretim Yılı Faaliyet Raporu. Fen-Edebiyat Fakültesi, Ofset Tesisleri, Erzurum 1993,s.2.

Tablo 5.1 Atatürk Üniversitesine Bağlı Fakülte, YüksekOkul ve Enstitüler

Fakülteler	Yüksekokullar	Enstitüler
Ziraat Fak.	Erzurum M.Y.O.	Sosyal Bilimler Enst
Tıp Fak.	Erzincan M.Y.O.	Sağlık Bilimleri Enst
Fen-Edebiyat	Bayburt M.Y.O.	Fen Bilimleri Enst.
Dış Hekimliği	Hemşirelik M.Y.O	AI ve İT Bilimleri Ens
İ.İ.B.F.	Erz.Sağlık Hiz.Y.O.	Türkiyat Araştırma Ens
K.K.E.F.	Sağlık M.Y.O.	Güzel Sanatlar Enst.
Mühendislik	Erzincan İlahiyatYO	
İlahiyat	BESYO	
Erzincan Hukuk		
Ağrı Eğitim		
Erzincan Eğitim		
Güzel Sanatlar		

Üniversitemiz 1994-95 öğretim yılında 5714 öğrenci daha kayıt yaptırarak öğrenci sayısı 21717'ye ulaşmıştır.

Ayrıca araştırma faaliyetlerinde bulunan 578 yüksek lisans, 417 doktora öğrencisi mevcuttur.

Toplam 1557 öğretim elemanı ile birlikte 2562 kişide idari personel olarak görev yapmaktadır

⁽¹⁾ . Tablo 5.2'de öğretim elemanlarının akademik ünvan ve sayıları verilmiştir.

⁽¹⁾ Atatürk Üniversitesi. a.g.e ,s.3.

Tablo 5.2 Öğretim Elemanlarının Akademik Ünvan ve Sayıları

Akademik Ünvanı	Sayısı
Profosör	127
Doçent	94
Yrd. Doçent	299
Öğretim Görevlisi	161
Okutman	112
Araştırma Görevlisi	698
Uzman	66
Toplam	1557

1995 yılı sonu itibariyle bu rakamlar profesör 151'e, doçent 101'e ve yardımcı doçent 328'e çıkmıştır. Toplam öğretim elemanı sayısı 1772'e ulaşmıştır.

Yine 1996 yılına girerken yüksekokul sayısı 15'e çıkmış, öğrenci sayısı da 23500'e ulaşmıştır⁽¹⁾. Yeni kurulan yüksekokullar Tablo 5.3'de verilmiştir.

Tablo 5.3 Yeni Kurulan Yüksek Okullar

1. Pasinler M.Y.O.
2. Aşkale M.Y.O.
3. Oltu M.Y.O.
4. İspir M.Y.O.
5. Narman M.Y.O.
6. Refahiye M.Y.O.
7. Tercan M.Y.O. (2)

Üniversiteler Arası Spor Faaliyetlerine Katılan Öğrenci Sayısı ve Branşları

Atatürk Üniversitesi Spor Birliği-Spor Müdürlüğü'nün faaliyet gösterdiği branşlar Tablo 5.4'de verilmiştir.

⁽¹⁾ Atatürk Üniversitesi, IV. Basın Toplantısı,Erzurum 1996,s.1.

Tablo 5.4 Spor Birliği-Spor M¼d¼rl¼đ¼'n¼n Faaliyet G¼sterdiđi Branşlar

1. Futbol	8. G¼reş
2. Basketbol	9. Boks
3. Voleybol	10. Judo
4. Kayak	11. Taekwondo
5. Masa Tenisi	12. Dağcılık
6. Hentbol	13. Halter
7. Atletizm	14. Badminton

¼nceden belirlenmiş programlar doğrultusunda 1993-94 ¼đretim yılında faaliyet g¼sterilip, grup, yarifinal ve final m¼sabakalarına iştirak edilmiştir. İştirak edilen branşlar ve sporcuların sayıları Tablo 5.5'de verilmiştir.

Tablo 5.5 1993-94 Yılında Grup, Yarı Final ve Final M¼sabakalarına Katılan Sporcuların Sayıları ve Branşları⁽¹⁾

Branş	Cinsiyet	
	Kız	Erkek
Badminton	7	7
Atletizm	5	5
Boks	-	12
Futbol	-	16
Kayak	5	14
G¼reş	-	14
Dağcılık	20	39
Basketbol	15	17
Toplam	52	124
Genel Toplam	176	

Anılan yıl i¼erisinde antremana katılıp ¼niversite takım kadrolarına giremeyen sporcuların branşları itibariyle dağılımları Tablo 5.6'da verilmiştir.

⁽¹⁾ Atat¼rk ¼niversitesi. Sağlık-K¼lt¼r ve Spor Dairesi, 1993-94 Yıllık Faaliyet Raporu.

Tablo 5.6 1993-94 Yılında Antremanlara Katılıp Üniversite Takım Kadrolarına Giremeyenlerin Sayı ve Branşları⁽¹⁾

Branş	Cinsiyet	
	Kız	Erkek
Taekwondo	4	8
Atletizm	3	3
Karate	4	10
Futbol	-	10
Judo	5	10
Güreş	-	5
Toplam	16	46
Genel Toplam	62	

Yarışmacı sporcu sayısının 52'si kız, 124'ü erkek olmak üzere toplam 176 olduğu, Atatürk Üniversitesinde sportif bağlamda her yıl fakülte ve yüksekokullar arasında şölen biçiminde düzenlenen sportif faaliyetler öğrencilerin ders dışı serbest zamanlarını değerlendirmek ve üniversite takımlarına sporcu seçmek amacına yöneliktir.

İklim şartlarının ve tesis yetersizliğinin önemli etkenlerden olduğu Atatürk Üniversitesinde daha çok öğrencinin sportif etkinliklere katılımının sağlanması için kampüs içerisinde 3 adet 500m²lik, 1 adet 300m²lik spor salonunun inşaatına başlanmış, 300m²lik salon 1994 yılı içerisinde bitirilerek hizmete sunulmuştur. Diğer salonların bitiriliş tarihleri 1995 iken, ekonomik sıkıntılar ve ödenek ayırlamaması nedeniyle inşaatın bitirilişi ilerki tarihlere ertelenmiştir⁽²⁾.

Atatürk Üniversitesinin Sportif Faaliyetleri ve Başarıları

Atatürk Üniversitesinde eğitim-öğretim ve bilimsel çalışmaların yanısıra sportif faaliyetlere de ayrı bir önem verilmektedir. Sportif etkinliklere çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören 400'e yakın öğrenci iştirak etmektedir. Futbol, basketbol, voleybol, kayak, masa tenisi, atletizm, güreş, boks, taekwondo, judo, karate, hentbol, dağcılık ve badminton dallarında sürdürülen faaliyetlere katılım, geçen yıllara oranla daha fazla olmuştur.

⁽¹⁾ Atatürk Üniversitesi Rektörü Erol Oral'ın IV. Basın Toplantısı, s.33.

⁽²⁾ Atatürk Üniversitesi. Sağlık-Kültür ve Spor Dairesi, a.g.e.

Her türlü çalışma koşullarının üniversite tarafından sağlandığı sporcular, kendilerine ümit bağlayanları mahcup etmediler. Dağcılık, boks, atletizm, kayak ve güreş dallarında öğrencilerimiz Türkiye çapında başarılarla imza attılar. Boksta Murat Demir ile Muzaffer Çimen geçen yıl olduğu gibi yine şampiyon olurken Canip Erim ve Alpaslan Kaya Türkiye ikincisi, Ferudun Yılmaz ise kilosunda Türkiye üçüncüsü oldular. Takım sıralamasında Atatürk Üniversitesi ikinciliği almıştır.

Türkiye kros şampiyonasında Atatürk Üniversitesi erkek ekibi takım sıralamasında en üst basamağa oturdu. Bu yarışlarda, Fatih Cintımar birinci, Muzaffer Cintımar ikinci, Engin Yücel 15., M. Salih Çakır ise 19. oldu. Kızlar yarışmasında ise sporcularımız takım halinde dördüncülükle yetindiler.

Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin yüksek performans gösterdiği spor dallarından biri de kayak olmuştur. Erkekler slalomda Atatürk Üniversitesi Türkiye Şampiyonluğu'nu kazanırken ferdi slalomda Ahmet Demir birinci, Y.Kadri Birinci Türkiye ikincisi olarak madalya kazandı. Kızlarda ise Sevdâ Yılmazlar 6. olmayı başardı.

Bu arada güreşçilerimiz de diğer dallarda mücadele veren arkadaşlarından geri kalmadılar. Serbest stilde Gökhan Bayraktar, Hüseyin Can, Hüseyin Eroğlu ve Ensar Elçin çeşitli başarılar elde ederek yüzümüzü güldürdüler.

Öte yandan, Atatürk Üniversitesi Spor Müdürü Alaattin Karaca önderliğinde çalışmalarını sürdüren dağcılık ekibi de çeşitli tırmanışlarla doruklardan inmediler. Dağcılarımız bu tırmanışlarda bayrağımızı ve üniversitemiz flamasını zirvelerde dalgalandırmayı başardılar.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından Kırgızistan'daki Tanrı Dağı'na düzenlenen tırmanışa spor müdürü Alaattin Karaca'da katıldı. Alaattin Karaca, 7010 m yüksekliğindeki Tanrı Dağı'nda bayrağımızı dalgalandırmayı başarmıştır ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ 37. Yılında Atatürk Üniversitesi Dergisi, Metal Ofset, Ankara 1994,s.31 .

VI. BÖLÜM

ANKETLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUM

Bu anket çalışmasında BESYO ve KKEF Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrencileri lisanslı olarak bir spor kulübünde faaliyet gösteren ve göstermeyen öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları ve kişisel istekleri ortaya çıkarılmıştır. Bulgular ve yorumlar:

1. Örnekleme oluşturan öğrencilerle ilgili tanıtıcı bilgiler.
2. Lisanslı öğrencilerin karşılaştıkları zorluklar ve kişisel istekler.
3. Lisanslı öğrencilerin problemlerindeki anlamlılık dereceleri.
4. Öğrencilerin serbest olarak verdikleri cevaplar.

Öğrencilerle İlgili Tanıtıcı Bilgiler

Ankete katılan öğrencilerin yaşa göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.1'de verilmiştir.

Tablo 6.1 Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	n	%
17-19	23	11.50
19-21	69	34.50
21-23	56	28.00
23-25	37	18.00
25 üstü	15	7.50
Genel Toplam	200	100.00

Tablo 6.1 incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin %11.50'si 17-19 yaşlarında, %34.50'si 19-21 yaşlarında, %28.00'i 21-23 yaşlarında, %18.00'i 23-25 yaşlarında ve %7.50'sinin de 25 yaşın üstünde olduğu anlaşılmakta olup, öğrencilerin çoğunluğunun %34.50 19-21yaş ve % 28.00 21-23 yaşlarında olduğu tespit edilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.2'de verilmiştir.

Tablo 6.2 Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Erkek	163	82.32
Kadın	35	17.68
Genel Toplam	198	100.

Tablo 6.2'ye bakıldığında %82.32'sinin erkek, %17.68'inin kız olduğu gözlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.3'de verilmiştir.

Tablo 6.3 Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre Dağılım

Gelir Düzeyi	n	%
6 mil. kadar	16	8.04
8 mil.	8	4.02
10 mil.	38	19.10
13 mil.	24	12.06
15 mil.	61	30.65
20 mil ve üstü	52	26.13
Genel Toplam	198	100.00

Tablo 6.3 incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden %8.04'ünün ailesinin aylık gelir düzeyi 6 milyon, %4.02'sinin aylık gelir düzeyi 8 milyon, %19.10'nun aylık gelir düzeyi 10 milyon, 12.06'sının aylık gelir düzeyi 13 milyon iken, %30.65'inin aylık gelir düzeyi 15 milyon ve %26.13'ünün aylık gelir düzeyi de 20 milyon ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Ailenin gelir düzeyi (%30.65) 15 milyon olan öğrenci sayısı çoğunluktadır.

Ankete katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor bölümlerine isteyerek girip girmediklerinin dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.4'de verilmiştir.

Tablo 6.4 Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine İsteyerek Girip Girmediklerinin Dağılımı

İstek	n	%
İsteyerek giren	184	92.00
İstemeyerek giren	16	8.00
Genel Toplam	200	100.00

Tablo 6.4'e göre ankete katılan öğrencilerden 184 öğrenci (%92) BESB'ne isteyerek girdiğini belirtirken, 16 öğrenci (%8) istemeden girdiğini belirtmiştir.

İsteyerek bu bölümü seçen öğrencilerin çokluğu dikkat çekicidir.

Ankete katılan öğrencilerin kaldıkları yerlere göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.5'de verilmiştir.

Tablo 6.5 Öğrencilerin Kaldıkları Yerlere Göre Dağılımı

Kalınan yer	n	%
Yurt	61	30.81
Ev	80	40.40
Aile yanı	41	20.71
Özel yurt	10	5.05
Diğer	6	3.03
Genel Toplam	198	100.00

Tablo 6.5'e bakıldığında ankete katılan öğrencilerin %30.81'nin yurttan kaldığı, %40.40'ının arkadaşlarıyla evde kaldığı, %20.71 öğrencinin ailesi ile birlikte yaşadığı, %5.05'inin bir özel yurttan kaldığını belirtirken, %3.03 öğrencinin diğer yerlerde (misafirhane, orduevi v.b.) kaldığı tespit edilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin lisanslı sporcu-öğrenci ve lisansız öğrenci durumlarına göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.6'de verilmiştir.

Tablo 6.6 Öğrencilerin Lisanslı Sporcu-Öğrenci ve Lisansız Öğrenci Durumlarına Göre Dağılımı

Lisans Durumu	n	%
Lisanslı	116	58.00
Lisanssız	84	42.00
Genel Toplam	200	100.00

Tablo 6.6'ya bakıldığında öğrencilerin %58.00'inin lisanslı olarak bir kulüpte faaliyet gösterdiği, %42.00'ünün ise herhangi bir kulüpte faaliyette bulunmadığı görülmektedir.

Ankete katılan lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin spor branşlarına göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.7'de verilmiştir.

Tablo 6.7 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Spor Branşlarına Göre Dağılımı

Spor Branşları	n	%
Güreş	19	16.52
Voleybol	7	6.09
Hentbol	12	10.43
Kayak	9	7.83
Futbol	42	36.52
Diğer	26	22.61
Genel Toplam	115	100.00

Tablo 6.7'de görüldüğü gibi ankete katılan lisanslı sporcu öğrencilerden spor branşlarının dağılımına bakıldığında, futbol branşıyla ilgilenen öğrenciler %36.52 ile birinci sırayı alırken, %22.61 ile diğer branşlar (atletizm, badminton, Judo v.b.) ikinci sırayı almıştır. Güreş %16.52 ile üçüncü, %10.43 ile hentbol dördüncü, %7.83 ile kayak beşinci, %6.09 ile voleybol altıncı sırayı alarak diğerlerini takip etmiştir.

Öğrencilerin lisanslı olarak spor yapmalarının amacına göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.8'de verilmiştir.

Tablo 6.8 Öğrencilerin Lisanslı Olarak Spor Yapmalarının Amacına Göre Dağılımı

Amaç	n	%
Maddi kaynak sağlamak	19	16.81
Sosyal saygınlık	36	31.86
Serbest zamanı değer.	32	28.32
Kendine güven	10	8.85
Diğer	16	14.16
Genel Toplam	113	100.00

Tablo 6.8 incelendiğinde, ankete katılan öğrencilerden lisanslı olarak bir branşta faaliyet gösterenlerden %16.81'i maddi gelir sağlamak için faaliyette bulunurken, sosyal saygınlık için faaliyette bulunanlar %31.86 ilk sırayı almıştır. Serbest zamanı değerlendirmek amacıyla faaliyette bulunanlar %28.32 ile üçüncü sırayı, kendine güven sağlamak için spor yapanlar %8.85 ile dördüncü sırada yer almışlardır. Diğer amaçlarla (kondisyon kazanmak, derslere hazırlık v.b.) spor yapanlar %14.16 ile son grup olarak tespit edilmiştir.

Lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin haftalık antrenmana göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.9'de verilmiştir.

**Tablo 6.9 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin
Haftalık Antrenmana Göre Dağılımı**

Bir haftada yapılan		
antrenman sayısı	n	%
1 Antrenman	17	15.32
2 Antrenman	32	28.83
3 Antrenman	22	19.82
4 Antrenman	21	18.92
5 ve daha fazla	19	17.12
Genel Toplam	111	100.00

Tablo 6.9 incelendiğinde lisanslı öğrencilerden %15.32'si haftada 1 antrenman yaparken, %28.83'ü 2 antrenman yapmaktadır. Haftada 3 antrenman yapan öğrencilerin oranı %19.82 iken, 4 antrenman yapanlar %18.92 ile üçüncü sırada yer almışlardır. Haftada 5 ve daha fazla antrenman yapanların oranı %17.12 ile dördüncü grup olarak tespit edilmiştir.

Lisanslı olarak spor yaparken sakatlanan öğrencilerin dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.10'de verilmiştir.

**Tablo 6.10 Lisanslı Olarak Spor Yaparken
Sakatlanan Öğrencilerin Dağılımı**

Sakatlanma	n	%
Var	68	59.13
Yok	47	40.87
Genel Toplam	115	100.00

Tablo 6.10 incelendiğinde lisanslı olarak bir kulüpte faaliyet gösteren ve faaliyet sırasında sakatlanarak faaliyetine ara vermek zorunda kalan (%59.13) öğrencilerin sayısı fazladır. Öğrencilerden %40.87'sinin hiç sakatlık geçirmediği belirlenmiştir.

Lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin kendilerini branşlarında başarılı veya başarısız olarak algılamalarına göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.11'de verilmiştir.

**Tablo 6.11 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin
Branşlarında Kendilerini Başarılı veya
Başarısız Algılamalarına Göre Dağılımı**

Algılama durumu	n	%
Kendini başarılı gören	66	58.41
Kendini başarısız gören	3	2.65
Kendini biraz başarılı gören	44	38.94
Genel Toplam	113	100.00

Tablo 6.11'deki dağılıma bakıldığında öğrencilerin %58.41'i kendini yaptığı spor dalında "başarılı" görürken, %2.65'i kendinin "başarısız" olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %38.94'ü ise kendini "biraz başarılı" olarak bildirmiştir.

Lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin dezavantajlarına göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.12'de verilmiştir.

**Tablo 6.12 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin
Dezavantajlarının Dağılımı**

Dezavantajlar	n	%
Derslere devam edememe	12	10.53
Derslere hazırlık fırsatı bulamama	16	14.04
İmtihanalara zamanında girememe	9	7.89
Yeterince dinlenememe	35	30.70
Sakatlanma korkusu	42	36.84
Genel Toplam	114	100.00

Tablo 6.12 incelendiğinde lisanslı öğrencilerden % 10.53'ü derslere yeterince devam edememekten şikayetçidir. Öğrencilerin %14.04'ü derslere hazırlık fırsatı bulamamaktan yakınırken, imtihanlara zamanında giremekten şikayetçi olan öğrenciler %7.89'u oluşturmaktadır. Ankete katılan lisanslı sporcu öğrencilerden %30.70'i yeterince dinlenememekten, %36.84'ü ise sakatlanma korkusundan dolayı tedirgin olduğunu belirtmiştir.

Ailesinde sporcu olan lisanslı sporcu öğrencilerin dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.13'de verilmiştir.

Tablo 6.13 Ailesinde Sporcu Olan Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Dağılımı

Ailesinde sporcu	n	%
Var	58	50.00
Yok	58	50.00
Genel Toplam	116	100.00

Tablo 6.13'e bakıldığında sporcu öğrencilerin %50'sinin ailesinde lisanslı sporcu olduğu, %50'sinin ailesinde ise lisanslı sporcu olmadığı gözlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden lisede sporcu olanların dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.14'de verilmiştir.

Tablo 6.14 Öğrencilerden Lisede Sporcu Olanların Dağılımı

Lisede lisanslı spor yapanlar	n	%
Evet	100	86.96
Hayır	15	13.04
Genel Toplam	115	100.00

Tablo 6.14 incelendiğinde lisanslı sporcu öğrencilerden %86.96'sının lise döneminde de lisanslı olarak bir kulüpte sporcu olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerden %13.04'ünün ise lise döneminde herhangi bir kulübün sporcusu olmadığı gözlenmiştir.

Lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin avantajlarına göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.15'de verilmiştir.

Tablo 6.15 Lisanslı Olarak Spor Yapan Öğrencilerin Avantajlarının Dağılımı

Avantajlar	n	%
Bölüm derslerine yatkınlık	34	29.57
Moral rahatlığı	22	19.13
Zindelik ve sağlıklı olmak	21	18.26
Sosyal prestij ve olumlu çalışma ortamı	18	15.65
Çalışma disiplinine olumlu etkisi	20	17.39
Genel Toplam	115	100.00

Tablo 6.15'e bakıldığında öğrencilerden %29.57'si lisanslı sporcu olmanın "bölüm derslerine yatkınlık" sağladığını, %19.13'ünün "moral rahatlığı" kazandırdığını belirtirken, %18.26'sı uğraştıkları faaliyetin kendilerine zindelik ve sağlık kazandırdığını belirtmiştir. Öğrencilerden %15.65'i ise faaliyetlerin kendilerine sosyal prestij ve olumlu çalışma ortamı sağladığını bildirirken, %17.39'u da lisanslı spor yapmanın çalışma disiplinine olumlu etkisi olduğunu vurgulamıştır.

Lisanslı sporculuğun okul sonrası devam ettirilip ettirilmeyeceğine göre dağılımı ile ilgili bilgiler Tablo 6.16'de verilmiştir.

Tablo 6.16 Lisanslı Sporculuğunu Okul Sonrası Devam Ettirilip Ettirilmeyeceği ile İlgili Dağılım

Devam ettirme durumu	n	%
Evet	56	48.70
Hayır	18	15.65
Belki	41	35.65
Genel Toplam	115	100.00

Tablo 6.16'danda anlaşılacağı gibi, lisanslı öğrencilerden %48.70'i lisanslı sporculuğunu devam ettireceğini belirtirken, %15.65'ü okul sonrası lisanslı sporculuk yapmayacağını belirtmiştir. Öğrencilerden %35.65'i ise bu konuda kesin karar vermiş değildir.

Öğrencilerin kaç yıldır lisanslı sporcu oldukları ile ilgili dağılım Tablo 6.17'de verilmiştir.

Tablo 6.17 Öğrencilerin Kaç Yıldan Beri Lisanslı Sporcu Olduklarının Dağılımı

Yıl	n	%
2	13	11.40
3	13	11.40
4	10	8.77
5	12	10.53
6	13	11.40
Daha fazla	53	46.49
Genel Toplam	114	100.00

Tablo 6.17 incelendiğinde öğrencilerden %11.40'ı iki, üç ve altı yıldan beri lisanslı sporcu olarak faaliyet gösterirken, %8.97'si dört yıldır lisanslı sporcu olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu ise, %46.49'u altı yıldan daha fazladır lisanslı sporculuk hayatları olduğunu belirtmiştir.

Lisanslı sporcu öğrenci olmanın okul derslerindeki başarıya etkisi ile ilgili bulgular Tablo 6.18'de verilmiştir.

Tablo 6.18 Lisanslı Sporcu-Öğrenci Olmanın Derslerdeki Başarı Durumlarına Etkisinin Dağılımı

Okul başarısına etkisi	n	%
Olumlu yönde	68	59.13
Olumsuz yönde	17	14.78
Etkisiz	30	26.09
Genel Toplam	115	100.00

Tablo 6.18'e bakıldığında lisanslı sporcu olmanın okul başarısına olumlu yönde etkisi var diyen öğrenciler %59.13 iken, okul başarısını olumsuz yönde etkiler diyenler %14.78'i oluşturmaktadır. Başarıya etkisi olmaz diyenler ise %26.09'u meydana getirmektedir.

Lisanslı sporculara öğretim elemanlarının ve yöneticilerin tutumlarının dağılımı Tablo 6.19'da verilmiştir.

Tablo 6.19 Lisanslı Sporculara İdareci ve Öğretim Elemanlarının Tutumlarının Dağılımı

Tutumlar	n	%
İyi karşılayanlar	58	50.88
Normal karşılayan	49	42.98
Gereksiz bulanlar	7	6.14
Genel Toplam	114	100.00

Tablo 6.19 incelendiğinde lisanslı sporcu öğrencilerin öğretim elemanı ve idarecilerin %50.88'inin iyi karşıladığını, %42.98'inin de normal karşıladığı ortaya çıkmıştır. Hocalar ve idarecilerin %6.14'ü ise öğrencilerin lisanslı olarak sportif faaliyette bulunmalarını gereksiz bulmaktadır.

Lisanslı sporcu öğrencilerin memnunluklarının dağılımı Tablo 6.20'de verilmiştir.

Tablo 6.20 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Memnunluklarının Dağılımı

Memnunluk derecesi	n	%
Halinden çok memnun	38	33.63
Halinden memnun	69	61.06
Halinden memnun olmayan	6	5.31
Genel Toplam	113	100.00

Tablo 6.20 incelendiğinde lisanslı sporcu öğrencilerden %33.63'ü faaliyette bulduklarından çok memnun olurken, %61.06'sı da memnun olduğunu belirtmiştir. %5.31'inin ise sportif faaliyetten memnun olmadığı ortaya çıkmıştır.

Ankete katılan öğrencilerin herhangi bir spor branşında faaliyete katılma isteklerinin dağılımı Tablo 6.21'de verilmiştir.

Tablo 6.21 Ankete Katılan Öğrencilerin Herhangi Bir Spor Branşında Faaliyete Katılma İsteklerinin Dağılımı

İstek	n	%
Evet	145	77.54
Hayır	10	5.35
Fikrim yok	32	17.11
Genel Toplam	187	100.00

Tablo 6.21'e bakıldığında ankete katılan öğrencilerin %77.54'ünün lisanslı olarak faaliyet göstermek istediklerini, %5.35'inin de istemediği ortaya çıkmıştır. %17.11 öğrenci ise bu konuda fikrinin olmadığını belirtmiştir. 13 öğrenci bu soruya cevap vermemiştir.

Lisanslı sporcuların avantaj durumlarının dağılımı Tablo 6.22'de verilmiştir.

Tablo 6.22 Lisanslı Sporcuların Avantaj Durumlarının Dağılımı

Avantaj Durumları	n	%
Evet	163	83.16
Hayır	33	16.84
Genel Toplam	196	100.00

Tablo 6.22'ye göre öğrencilerden %83.16'sı lisanslı sporcu öğrencileri avantajlı görürken, %16.84'ü herhangi bir avantajlarının olmadığını belirtmiştir. 4 öğrenci bu soruya cevap vermemiştir.

Ankete katılan öğrencilerin Erzurum'daki spor tesislerini yeterli bulup bulmama ile ilgili dağılım Tablo 6.23'de verilmiştir.

Tablo 6.23 Erzurum'daki Spor Tesislerini Yeterli Bulup Bulmama ile İlgili Dağılım

Spor tesisleri	n	%
Yeterli	9	4.59
Kısmen Yeterli	58	29.59
Yetersiz	129	65.82
Genel Toplam	196	100.00

Tablo 6.23 incelendiğinde öğrencilerden %4.59'u Erzurum'daki spor tesislerini yeterli bulurken, %29.59'u kısmen yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerden büyük çoğunluğu %65.82'si ise tesislerin yetersizliğinden şikayetçidir.

Üniversitenin spora verdiği öneme ilişkin ankete katılan öğrencilerin düşünceleri Tablo 6.24'de verilmiştir.

Tablo 6.24 Üniversitenin Spora Verdiği Önemin Dağılımı

Spor verilen gereken önem	n	%
Önem veriliyor	24	12.24
Önem verilmiyor	40	20.41
Kısmen önem veriliyor	90	45.92
Hiç önem verilmiyor	42	21.43
Genel Toplam	196	100.00

Tablo 6.24'e bakıldığında öğrencilerden %12.24'ünün üniversitede spor önem verildiğini belirtirken, %20.42'i ise önem verilmediğini belirtmiştir. Ankete katılan öğrencilerden %45.92'si kısmen önem verildiğini savunurken, %21.43'ü hiç önem verilmediğini belirtmektedir. Dört öğrenci bu soruya cevap vermemiştir.

Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Yaptıkları Sportif Faaliyetlerle İlgili Görüşleri Arasındaki Anlamlılık Dereceleri

Lisanslı sporcu öğrencilerin lisans derslerindeki başarıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.25'de verilmiştir.

Tablo 6.25 Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Lisans Derslerindeki Başarıları Arasında Bir İlişki Var mıdır?

Öğrenciler	Okul başarısına etkisi			S.D. : 2
	Olumlu	Olumsuz	Etkisiz	
Lisanslı	68	17	29	$X^2_H : 2.85$
Lisansız	0	0	1	$X^2_T : 5.99$
Toplam	68	17	30	115

Tablo 6.25'deki verilerde lisanslı sporcu öğrencilerden 68 kişisi sportif faaliyetlerin lisans derslerini olumlu yönde etkilediğini belirtirken 17 kişisi olumsuz yönde etkilediğini ifade etmiştir. Öğrencilerden 29 kişisi ise sportif faaliyetlerin lisans derslerine bir etkisinin olmayacağını belirtmiştir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :2, $X^2_H : 2.85$ ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur.

Lisanslı sporcu öğrencilerin lisansiyer olmalarıyla ailelerindeki lisanslı sporcuların etkisi arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.26'da verilmiştir.

Tablo 6.26 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Lisansiyer Olmalarıyla Ailelerindeki Lisanslı Sporcuların Etkisi Arasında Bir İlişki Var mıdır?

Öğrenciler	Ailesinde Lisanslı Sporcu		S.D. : 1
	Var	Yok	
Lisanslı	57	58	$X^2_H : 1.009$
Lisansız	1	0	$X^2_T : 3.840$
Toplam	58	58	116

Tablo 6.26'daki verilere bakıldığında lisanslı sporcu öğrencilerin 57 kişinin ailesinde lisanslı olarak spor yapanın olduğu görülürken 58 kişinin ailesinde lisanslı sporcu olmadığı belirtilmektedir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :1 , X^2_H : 1.009 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur.

Lisanslı sporcu öğrencilerle öğretim elemanları ve idarecilerin öğrencilere karşı tutum ve davranışları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.27'de verilmiştir.

Tablo 6.27 Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Öğretim Elemanları ve İdarecilerin Öğrencilere Karşı Tutum ve Davranışları Arasında Bir İlişki Var mıdır?

Öğrenciler	Öğretim Elemanı ve İdarecilerin Tutumları			S.D. : 2
	İyi karşılayan	Normal karşılayan	Gereksiz	
Lisanslı	58	49	6	X^2_H : 15.42
Lisansız	0	0	1	X^2_T : 5.99
Toplam	58	49	7	114

Tablo 6.27'deki verilerde lisanslı sporcu öğrencilerden 58 kişinin öğretim elemanı ve idarecilerin lisanslı spor yapmalarını iyi karşıladığını, 49 kişinin ise normal karşıladıklarını belirtmiştir. Lisanslı öğrencilerden 6 kişisi ise yaptıkları sportif faaliyetlerin öğretim elemanı ve idareciler tarafından gereksiz bulunduğunu ifade etmiştir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :2 , X^2_H : 15.42 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır.

Lisanslı sporcu öğrencilerin, orta öğretimde de lisanslı sporcu olma ve olmamaları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.28'de verilmiştir.

Tablo 6.28 Lisanslı Sporcu Öğrencilerle,Orta Öğretimde Lisanslı Olmaları Arasında Bir İlişki Var mıdır?

Öğrenciler	Orta öğretimde Lisanslı Sporcu Olma		S.D. : 1
	Evet	Hayır	
Lisanslı	100	14	X^2_H : 6.72
Lisansız	0	1	X^2_T : 3.84
Toplam	100	15	115

Tablo 6.28'deki veriler incelendiğinde lisanslı sporcu öğrencilerden 100 kişinin orta öğretimde de lisanslı oldukları 14 kişinin ise orta öğretimde lisanslı sporcu olmadığı görülmektedir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :1 , X^2_H : 6.72 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır.

Lisanslı sporcu öğrencilerin, lisanslı sporculuğunu okul sonrası devam ettirip ettirmeme arasındaki ilişki Tablo 6.29'da verilmiştir.

Tablo 6.29 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin, Lisanslı Sporculuğunu Okul Sonrası Devam Ettirme Arasında Bir İlişki Var mı?

Öğrenciler	Lisanslı sporculuğunu okul sonrası devam			S.D. : 2
	Evet	Hayır	Belki	
Lisanslı	56	18	40	X^2_H : 1.82
Lisansız	0	0	1	X^2_T : 5.99
Toplam	56	18	41	115

Tablo 6.29'daki veriler bakıldığında lisanslı sporcu öğrencilerden 56 kişisi okul sonrası lisansiyer sporculuklarını devam ettireceklerini belirtirken 18 kişisi ise okul sonrası lisanslı spor yapmayacaklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerden 40 kişisi ise kesin kararlı olmadıklarını belirtmiştir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :2 , X^2_H : 1.82 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur.

Lisanslı sporcu öğrencilerin, kendilerini yaptıkları spor branşında başarılı görüp görmeme arasındaki ilişki Tablo 6.30'da verilmiştir.

Tablo 6.30 Lisanslı Sporcu Öğrencilerin, Kendilerini Yaptıkları Spor Branşında Başarılı Görenler Arasında Bir İlişki Var mı?

Öğrenciler	Kendini			S.D. : 2
	Biraz Başarılı gören	Başarısız gören	Başarılı gören	
Lisanslı	66	2	44	X^2_H : 36.99
Lisansız	0	1	0	X^2_T : 5.99
Toplam	66	3	44	113

Tablo 6.30'daki veriler bakıldığında lisanslı sporcu öğrencilerden 66 kişisi yaptığı spor branşında kendini başarılı görürken, 2 kişisi başarısız gördüğünü ifade etmiştir. 44 kişisi ise biraz başarılı olduğunu belirtmiştir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :2 , X^2_H : 36.99 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Spor bölümleri öğrencilerinin Erzurum'daki spor tesislerini yeterli bulup bulmama açısından lisanslı ve lisanssız öğrenciler arasındaki ilişki ilgili bulgular Tablo 6.31'de verilmiştir.

Tablo 6.31 Spor Bölümleri Öğrencileriyle, Erzurum'daki Spor Tesislerinin Yeterliliği Arasında Bir İlişki Var mı?

Öğrenciler	Erzurum'daki Spor Tesisleri			S.D. : 2
	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Lisanslı	3	31	78	X^2_H : 2.98
Lisanssız	6	27	51	X^2_T : 5.99
Toplam	9	58	129	196

Tablo 6.31'deki veriler bakıldığında spor bölümü öğrencilerden 9 kişisi Erzurum'daki spor tesislerini yeterli bulurken, 58 kişisi kısmen yeterli olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerden 129 kişisi ise spor tesislerinin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :2 , X^2_H : 2.98 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur.

Spor bölümü öğrencilerinin Atatürk Üniversitesi'nde spora gereken önemin verilip verilmediğine ilişkin görüşleri açısından lisanslı ve lisanssız öğrenciler arasındaki ilişki ilgili bulgular Tablo 6.32'de verilmiştir.

Tablo 6.32 Spor Bölümleri Öğrencileriyle, Atatürk Üniversite'sindeki Spora Gereken Önemin Verilmesi Arasında Bir İlişki Var mı?

Öğrenciler	Üniversitede spora verilen önem				S.D. : 3
	Veriliyor	Verilmiyor	Kısmen	Hiç	
Lisanslı	13	22	51	26	X^2_H : 0.55
Lisanssız	11	18	39	16	X^2_T : 7.81
Toplam	24	40	90	42	196

Tablo 6.32'deki veriler incelendiğinde spor bölümü öğrencilerden 24 kişisi Üniversite'nin spor önem verdiğini, 40 kişisi ise önem verilmediğini ifade etmiştir. Öğrencilerden 90 kişisi kısmen önem verildiğini belirtirken, 42 kişisi ise hiç önem verilmediğini belirtmiştir. Veriler X^2 test tekniğiyle analiz edildiğinde S.D. :3 , X^2_H : 0.55 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur.

LİSANSLI SPORCU ÖĞRENCİLERLE, LİSANSIZ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINDAKİ ANLAM VE İLİŞKİ DERECELERİ

Araştırmamızın esas konusunu oluşturan BESYO ve KKEF,BESB öğrencilerinden, lisanslı sporcu olarak bir kulüpte faaliyet gösteren öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının karşılaştırılması ile ilgili tablo ve ilişki dereceleri 5 grupta incelenerek sonuçlandırılmıştır.

Birinci grup, araştırmadaki örneklemden BESYO ve KKEF, BESB'deki lisanslı sporcu öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin akademik başarılarının karşılaştırılması ile ilgilidir.

İkini grupta, BESYO'ndaki lisanslı sporcu öğrencilerle KKEF,BESB'ndeki lisanslı sporcu öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırılmıştır.

Üçüncü grupta ise BESYO'daki lisanssız öğrencilerle KKEF,BESB'ndeki lisanssız öğrencilerin akademik başarıları arasında ilişki aranmıştır.

Dördüncü grupta KKEF,BESB lisanslı sporcu öğrencileriyle lisanssız öğrencilerinin akademik başarıları karşılaştırılması yer almıştır.

Çıkan sonuçlar ve anlamlılık dereceleri aşağıda belirtilmiştir.

Birinci Grup

BESYO ve KKEF, BESB'deki lisanslı sporcu öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.33'de verilmiştir.

Tablo 6.33 BESYO ve KKEF, BESB'deki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle, Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?

Okul	N	X	S.K.	t
BESYO	80	58.30	10.3	p=0.05
KKEF,BESB	73	58.07	7.8	
Toplam	153	-	-	t= 0.18

Tablo 6.33'deki verilere göre BESYO ve KKEF,BESB'nde eğitim gören 153 kişilik örneklem grubunda lisanslı sporcu öğrenci olarak faaliyet gösteren 80'nin not ortalaması 58.3'tür. Diğer 73

öğrenci ise lisanslı olarak bir spor branşıyla uğraşmamaktadır. Lisanslı sporcu öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin akademik başarıları "t" testine göre analiz edildiğinde $t=0.18$, $p=0.05$ anlamlılık düzeyinde ilişki yoktur.

İkinci Grup

BESYO ve KKEF, BESB'deki lisanslı sporcu öğrencilerin, akademik başarıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.34'de verilmiştir.

Tablo 6.34 BESYO'daki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle KKEF, BESB'deki Lisanslı Sporcu Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?

Okul	N	X	S.K.	t
BESYO	54	61.63	8.82	$p=0.0001$
KKEF,BESB	26	51.50	9.85	
Toplam	80	-	-	$t= 4.46$

Tablo 6.34'deki verilere bakıldığında lisanslı sporcu öğrencilerden 54'ü BESYO'da eğitim görürken not ortalamaları 61.63'tür. Lisanslı sporcu öğrencilerden 26'sı KKEF,BESB'nde eğitim görmekte ve not ortalamaları 51.50'dir.Bu iki bölümdeki öğrencilerin akademik başarılarına bakıldığında bilgisayar verilerinin "t" testine göre analizinde $t=4.46$, $p=0.0001$ ve 0.001'lik anlamlılık düzeyinde çok çok anlamlı bir ilişki vardır. Üçüncü Grup

BESYO'da eğitim gören lisanssız öğrencilerle, ve KKEF, BESB'de Eğitim gören lisanssız öğrencilerin, akademik başarıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.35'de verilmiştir.

Tablo 6.35 BESYO'da Eğitim Gören Lisanssız Öğrencilerle KKEF, BESB'de Eğitim Gören Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?

Okul	N	X	S.K.	t
BESYO	52	61.05	6.04	$p=0.0000$
KKEF,BESB	21	50.69	6.77	
Toplam	73	-	-	$t= 6.10$
	$t=6.10$	$p=0.0000$		$p<0.001$

Tablo 6.35'deki verilere bakıldığında BESYO'da eğitim gören 52 kişilik lisanssız öğrencilerin not ortalamaları 61.05'dir. KKEF,BESB'nde eğitim gören 21 kişilik lisanssız örneklem grubunun

not ortalaması 50.69'dur. BESYO ve KKEF,BESB'ndeki lisanssız öğrencilerin akademik başarılarının karşılaştırılmasındaki "t" testine verilerinden $t=6.10$, $p=0.0000$ ve çok çok anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Dördüncü Grup

BESYO'da eğitim gören lisanslı sporcu öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin, akademik başarıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.36'da verilmiştir.

Tablo 6.36 BESYO'daki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?

BESYO	N	X	S.K.	t
Lisanslı	54	61.63	8.82	$p=0.69$
Lisanssız	52	61.05	6.04	
Toplam	106	-	-	$t=0.40$

Tablo 6.36'daki verilerde BESYO'da eğitim gören 54 lisanslı sporcu öğrencinin not ortalaması 61.63'dür. Aynı okuldaki lisanssız öğrencilerin not ortalaması ise 61.05 olarak belirlenmiştir. BESYO'daki bu iki grup öğrencinin akademik başarıları karşılaştırıldığında "t" testi analizinde $t=0.40$, $p=0.69$ ve anlamlı bir ilişki yoktur.

Beşinci Grup

KKEF,BESB'ndeki lisanslı sporcu öğrencilerle, lisanssız öğrencilerin, akademik başarıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular Tablo 6.37'de verilmiştir.

Tablo 6.37 KKEF,BESB'deki Lisanslı Sporcu Öğrencilerle Lisanssız Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasında Bir ilişki Var mıdır?

KKEF,BESB	N	X	S.K.	t
Lisanslı	26	51.50	9.85	$p=0.74$
Lisanssız	21	50.69	6.77	
Toplam	47	-	-	$t=0.33$

Tablo 6.37'deki verilere bakıldığında KKEF,BESB'ndeki 26 lisanslı sporcu öğrencinin not ortalaması 51.50'dir. BU bölümdeki 21 lisanssız öğrencinin not ortalaması ise 50.69'dur. KKEF,BESB'deki bu iki grup öğrencinin akademik karşılaştırılması "t" testine göre analiz edilmiştir. Analiz sonucunda $t=0.33$, $p=0.74$ ve 0.05 'lik anlamlılık düzeyinde ilişki yoktur.

ANKET SORULARI DIŞINDA SERBEST CEVAPLAR

Bu bölümde araştırmaya konu olan lisanslı ve lisanssız öğrencilerin sportif faaliyetleriyle ilgili anket soruları dışında kalan serbest cevaplar şeklinde belirttikleri görüşlere yer verilmiştir. Bu görüşleri, lisanslı ve lisanssız öğrencilerin ortak noktaları ele alınarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin Anket Soruları Dışında Verdikleri Cevaplar

Öğrencilerin anket soruları dışında verdikleri cevaplar incelendiğinde;

Öğrencilerin yeterince beslenemedikleri, bunun da gerek sportif faaliyetlerde gerekse derslerde olumsuz yönde organizmalarını etkilediğini bildirmişlerdir.

Lisanslı sporcuların amatörcü yaptıkları sportif faaliyetlerde ekonomik olarak etkilendiklerini ortaya koymuştur. Kulüplerin gerekli desteğinin az olduğu vurgulanmıştır.

Lisanslı sporcu olmanın okul ve dersler açısından özveri gerektirdiğini, oyun, eğlenme, gezi gibi faaliyetlere zaman kalmadığını belirtmişlerdir.

Okul dışı ve okul içi sportif faaliyetlerdeki sakatlanmaların derslere devam ve takibi çok olumsuz yönde etkilediğini bildirmişlerdir.

Sportif faaliyetlerde iklim şartlarının zorlayıcı olduğunu, spor salonlarının iyi ısınmamasından şikayetçi olup, bunun çözümü istenmektedir.

Lisanssız öğrencilerin okul başarısını arttırmak için ders dışı çalışmalarda malzeme ve tesis yokluğundan şikayetçi oldukları, bunun dersteki başarılarını olumsuz yönde etkilediğini bildirmişlerdir.

Öğrenciler okullarındaki malzemelerin yetersizliğinden dolayı derslerde yeterince egzersiz yapamamanın zorluğunu yaşamakta olduklarını ve bunun çözümlenmesi gerektiğine inanmaktadır.

VII. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızın bu kısmında araştırmanın alt problem ve denencelerine bağlı olarak elde edilen bulgular yorumlanarak elde edilen sonuçlar ve sonuçlara bağlı olarak oluşturulan öneriler belirtilmiştir.

Giriş kısmında ve alt problemlerde belirtildiği üzere bireylerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirmeleri, bu süreçte yapılacak sportif faaliyetlerin günlük yaşantıda, eğitim ve öğretim sürecinde, toplumsal hayatta, özellikle spor bölümü öğrencilerinin mesleki başarıda yapacağı katkısı, ders harici yapılan sportif faaliyetin lisans derslerindeki başarı açısından anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tesbiti amaçlanmıştır.

Bu amaçlara ulaşabilmek için öne sürülen birinci hipotezde lisanslı sporcu olarak faaliyet gösteren öğrencilerle, lisans derslerinde avantajlı olmaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı düşünülmüş ve bu hipotez bulgularla desteklenmiştir. Bu doğrultuda lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin akademik başarıları $\bar{X}=58.3$ bulunurken diğer spor bölümü öğrencilerinin de $\bar{X}=58.07$ olarak ortaya çıkmıştır. Buna göre öğrencilerin lisansiyer sporcu olmalarının lisans derslerine fazla bir katkısı olmadığı ortaya çıkmıştır.

İkinci hipotezde, lisanslı sporcu öğrencilerin lisansiyer sporcu olmalarında ailelerinde lisanslı spor yapanların etkisinin olduğu düşünülmüş, bu hipotez bulgularla desteklenmemiştir. 116 lisanslı sporcu öğrencinin, % 50'sinin ailesinde lisanslı spor yapan bulunurken, %50'sinin de ailesinde lisansiyer spor yapan olmadığı belirtilmiştir. Buna göre lisansiyer sporcu öğrencilerin faaliyetlere katılımında ailelerindeki lisanslı sporcuların önemli katkısı olduğunu söyleyemeyiz.

Üçüncü hipotezde, lisanslı sporcu öğrencilerle, okullardaki öğretim elemanı ve idarecilerin bu öğrencilere karşı tutum ve davranışları arasında anlamlı bir ilişki olduğu düşünülmüş ve bu hipotez elde edilen bulgularla desteklenmiştir. Buna göre lisanslı 114 öğrenciden %50.88'ini öğretim elemanı ve idarecilerin lisansiyer sporculuklarını iyi karşıladığını %42.98'ini normal karşıladığını belirtirken %6.14'ü faaliyetlerinin gereksiz olarak bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu da serbest zamanlarında herhangi bir kulüpte lisanslı olarak spor yapan öğrencilere karşı daha olumlu ve teşvik edici davranıldığını ortaya çıkarmaktadır.

Dördüncü hipotezde, lisanslı sporcu öğrencilerle orta öğretimde de lisanslı sporcu olmaları arasında bir ilişki olduğu düşünülmüş ve bu hipotez elde edilen bulgularla desteklenmiştir. Buna göre lisanslı sporcu öğrencilerin %86.96'sının orta öğretimde lisansiyer sporcu oldukları, %13.04'ünün ise

yüksek öğretimde lisanslı spor faaliyetlerine başladıkları belirtilmiştir. Bu da orta öğretimde lisanslı spor yapan öğrencilerin yüksek öğretimde de bu faaliyetlerini sürdürdüklerini göstermiştir.

Beşinci hipotezde, lisanslı sporcu öğrencilerle, lisanslı sporculuklarını okul sonrası devam ettirme niyetleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı düşünülmüş ve bu hipotez elde edilen bulgularla desteklenmiştir. Buna göre lisanslı sporcu öğrencilerden %48.70'i devam ettireceğini belirtirken, %15.65'i devam ettirmeyeceğini belirtmiştir. Öğrencilerden %35.65'i ise kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. Bu da öğrencilerin yarısından fazlasının kararsız ve lisanslı sporculuklarını devam ettirmeyeceklerini göstermektedir.

Altıncı hipotezde, lisanslı sporcu öğrencilerle yaptıkları spor branşında kendilerini başarılı görmeleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu düşünülmüş ve bu hipotez elde edilen bulgularla desteklenmiştir. Buna göre lisanslı sporcu öğrencilerden %58.41'i kendini "başarılı" görürken, %2.65'i "başarısız" görmektedir. Öğrencilerden %38.94'ü ise yaptığı spor branşında kendini "biraz başarılı" olduğunu belirtmiştir. Bu da öğrencilerin yaptıkları spor branşında istekli ve başarılı olduklarını ortaya çıkarmaktadır.

Yedinci hipotezde, spor bölümü öğrencileriyle, Erzurum'daki spor tesislerinin yeterliliği arasında bir ilişki olmadığı düşünülmüş ve bu hipotez bulgularla desteklenmiştir. Buna göre öğrencilerden %4.59'u spor tesislerini "yeterli" bulurken, %29.59'u "kısmen yeterli" olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerden %65.82'si spor tesislerinin "yetersiz" olduğunu ifade etmiştir. İklim şartlarının sert olması, gerekli kapalı spor salonlarının olmaması, bölüm öğrencilerinin sportif faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediğini ortaya çıkarmıştır.

Sekizinci hipotezde, spor bölümü öğrencileriyle, Atatürk Üniversitesi'nde spora gereken önemin verilip verilmediği arasında bir ilişki olduğu düşünülmüş, bu hipotez elde edilen bulgularla desteklenmemiştir. Buna göre öğrencilerin %12.24'ü üniversitenin spora gereken "önemi verdiğini" belirtirken, %20.41'i "önem verilmediğini" belirtmiştir. Öğrencilerden %45.92'si "kısmen önem verildiğini" ifade ederken, %21.43'ü "hiç önem verilmediğini" belirtmiştir. Bu da öğrencilerin üniversitenin spora gereken önemi verip vermediği hususunda etkili fikirlerinin olmadığını ortaya koymaktadır. Bazı öğrencilerin üniversite takımlarında faaliyet göstermelerinden dolayı üniversitenin spora verdiği önemi yeterli buldukları görülürken, üniversite takımlarına giremeyenlerin ise tesis ve malzeme eksikliğinden dolayı üniversiteyi ilgisiz gördüklerini ifade etmektedirler.

KAYNAKLAR

- Arslan, Şehzade.** 1994-95 Eğitim Öğretim Yılında Erzurum İli Merkez İlçelerinde Yer Alan Ortaöğretim Kurumlarındaki Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin Yönetimi ve Organizasyonlarının Değerlendirilmesi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),1995.
- Aslan, Refik.** Beden Eğitimi Bilgileri. Ankara: Bimaş Matbaacılık Ltd. Şti.,1979.
Atatürk Üniversitesi 1992-93 Eğitim Öğretim Yılı Faaliyet Raporu. Erzurum: Fen-Edebiyat Fakültesi Ofset Tesisleri, 1993.
- Atatürk Üniversitesi Dergisi.** Ankara: Metal Ofset, 1994.
- Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Erol Oral'ın IV. Basın Toplantısı Metni.** Erzurum: Atatürk Üniversitesi Basımevi, 1996.
- Bakır, Müslüm.** Spor Bilim Dergisi. İstanbul: Tekel Ambalaj İşletmeleri Basımevi,1989.
- Başer,Ergun.** Uygulamalı Spor Psikolojisi, Performans Sporunda Psikolojinin Önemi. Ankara: BTve SGM Basımevi,1986.
- BTGM, Spor Yorum Dergisi.** Ankara: 1993.
- Büyük Larousse. Sözlük ve Ansiklopedisi.** İstanbul: Milliyet Gazetecilik A.Ş.,1994,Cilt,21.
- Candan, Serpil.** Türk Eğitim Sistemimizde Beden Eğitimi ve Spor Politikamız. Ankara: I.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Bildiriler, Paneller,1992.
- Celkan, Yıldırım Hikmet.** Eğitim Sosyolojisi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, Eğitim Fakültesi Basımevi,1993.
- Demirci, Nuri.** Sporda Yönetim-Teşkilatlanma ve Organizasyonlar. Ankara: MEB,1989.
- Doğanay, Hayati.** "Erzurum'un Genel Coğrafi Özellikleri, Şehr-i Mübarek Erzurum. Ankara: Erzurum Belediyesi Yayınları,1989.
- Dönmezer, Sulhi.** Sosyoloji. İstanbul: Sermet Matbaası,1990.
- DPT, Spor. V. BYKP, Gençlik ve Spor Özel İhtisas Komisyonu Raporu,** Ankara: 1984.
- Ergen, Emin.** Spor Hekimliği. Ankara: MEGve SB BTGM,1986.
- Erkal, Mustafa.** Sosyolojik Açından Spor. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1986.
- Erkan, Mustafa.** Sosyoloji. İstanbul: Filiz Yayınevi,1985.
- Ersoy, Kasap, Gülgün.** Spor ve Beslenme. Ankara: 1986.
- Ertürk, Selahattin.** Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Yelkentepe Yayınları, 1979.

- Fişek, Kurthan.** Spor Yönetimi. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Yayını, 1983.
- Gezder, Nihat.** Türkiye ve Erzurum'da BT ve ST Kuruluşu ve İlimizde Spor, İl Sporunda 50. Yıl. Erzurum: GSİM Yayını, 1988.
- Gürbüz, Taşkın, Pembe.** ODTÜ, Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı Spor Müd. "ODTÜ ve Spor". Ankara: 1993.
- İmamoğlu, Faik, Ahmet.** Yükseköğretim Kurumlarında Beden Eğt. ve Spor Faaliyetlerinin Yönetim ve Etkinliği. Konya: Konya Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), 1989.
- İşcan, Fehmi.** Türklerde Spor. Ankara: MEB, 1988.
- Karasüleymanoğlu, Aydın.** Yeni Boyutlarıyla Spor. Ankara: Engin Yayınları, 2. Baskı, 1989.
- Kaya, Kemal, Yahya.** Eğitim Yönetimi. Ankara: TODAİE Yayınları, 1984
- Keten, Mustafa.** Türkiye'de Spor. Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1974.
- Kurudirek, Münir.** Üniversitelerde Beden Eğitimi (Yayınlanmamış Ders Notları). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1990.
- Kitle Sporunun Teşviki Açısından Tesis Politikası (Erzurum İli Uygulaması). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 1995.
- Meydan Larousse. Gençlik Ansiklopedisi.** İstanbul: Meydan Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Sti., Cilt, 4, 1976.
- Mutlutürk, Nevzat.** Yükseköğretim Gençliğinin Boş Zamanları Değerlendirme Aracı Olarak Spor. Konya: Selçuk Üniversitesi I. Milli Beden Eğitimi ve Spor Kongresi, 1988.
- Nirun, Nihat.** 12-24 Yaş Gençlerin Sosyo-Ekonomik Sorunları. Ankara: Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Matbaası, 1986.
- Olgun, Pervin ve Gürses, Çetin.** Sportif Yetenek Araştırma Metodu (Türkiye Uygulaması). Ankara: Türk Spor Vakfı.
- Öztürk, Ümit.** Orta Derecli Okullarda Beden Eğitimi, İstanbul: Say Kitap Pazarlama, 1982.
- Polat, Demir, Ayşe.** Toplum ve Spor. Ankara: 1988.
- Sel, Ruhi.** Beden Eğitimi, Oyun ve Öğretimi, İstanbul: MEB, 1993.
- Sevim, Yaşar.** Antreman Bilgisi. Ankara: Gazi Büro Kitabevi, 1995.
- T.C. Anayasası.** Kay Yayıncılık, Yasa No: 2709. K. Tarihi 7.11.1982 RG. Yay. 9.11.1982, Sayı, 17863.

- Varış, Fatma.** Eğitimde Program Geliştirme, Teori ve Teknikleri. Ankara: A.Ü.Basımevi, Eğitim Fakültesi Yayınları,1988.
- Eğitim Bilimlerine Giriş. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları,1985.
- Yalçın, Mehmet.** Beden Eğitimi ve Sporun Milli Eğitim Bütünlüğü İçindeki Yeri. "I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Bildiriler, Paneller". Ankara: MEB,1992.
- Yıldız, Doğan.** Türk Spor Tarihi. İstanbul: EKO Matbaası,1979.



ÖZGEÇMİŞ

1962 yılında Kilis'te doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Kilis'te tamamladı. 1981 yılında 9 Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü kazandı. 1985 yılında bu okuldan mezun oldu.

1986 yılında Atatürk Üniversitesi'nde Beden Eğitimi Okutmanı olarak göreve başladı.

1987-88 yıllarında yedeksubay olarak askerlik görevini yerine getirdi. Askerlik görevinin bitiminden sonra tekrar Beden Eğitimi okutmanlığı görevine döndü.

1992 yılında BESYO'nda okutman olarak görevine devam etti. Halen bu okulda Beden Eğitimi Okutmanı olarak görev yapmaktadır.



EK - 1**ANKET FORMU**

Değerli öğrenciler,

Bu anketin konusu BESYO ve KKEF Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin ders dışı faaliyeti olarak lisanlı spor yapanların okuldaki başarılarını olumlu veya olumsuz yönde etkileyip etkilemediğini araştırıp çözüm-önerileri getirebilmektir.

Anketi dikkatli ve içtenlikle cevaplamanızı diliyoruz. Anketteki () işareti bulunan seçeneklerin size uygun olanının içerisine X işareti koyunuz, açık uçlu soruların altındaki boşluklara kendi düşüncenizi yazınız.

Gösterdiğiniz samimiyet ve ilgiden dolayı teşekkür ederim.

1. Yaşınız : () 17-19 yaş () 19-21 yaş () 21-23 yaş () 23-25 yaş () 25 yaş üzeri
2. Cinsiyetiniz : ()E ()K
3. Ailenizin aylık gelir düzeyi : ()6 milyona kadar ()8 mil. ()10 mil. ()13 mil. ()20 mil ve üzeri
4. Bu bölüme girmek özellikle istediğiniz birşey miydi? a) ()Evet b) ()Hayır
5. Nerede kalıyorsunuz ? ()Yurtta ()Evde ()Ailemin yanında ()Özel Yurtta ()Diğer
6. Lisanslı olarak bir kulüpte sporcu musunuz? ()Evet ()Hayır

Cevabımız HAYIR ise 22. soruya geçiniz.

7. Yaptığınız spor dalı : ()Güreş ()Voleybol ()Hentbol ()Kayak ()Futbol ()Diğer
8. Lisanslı spor yapmanızın temel amacı nedir ?

()Maddi kaynak sağlamak	()Sosyal saygınlık sağlamak
()Serbest zamanı değerlendirmek	()Kendine güven
()Diğer,	

9. Lisanslı iseniz haftada kaç antreman yapıyorsunuz?

()1 ant. ()2 ant. ()3 ant. ()4 ant. ()5 ve yukarı

10. Lisanslı olarak spor yaparken sakatlandınız mı? ()Evet ()Hayır

11. Lisanslı sporcu olarak başarılı mısınız? (yaptığınız spor dalında)

()Evet ()Hayır ()Biraz

12. Sizce lisansiyer sporcu-öğrenci olmanın dezavantajları:

- | |
|--|
| () Derslere yeterince devam edememe |
| () Derslere yeterince hazırlık fırsatı bulamama |

İmtihanlara zamanında iştirak edememe

Yeterince dinlenememe

Sakatlanmak ve sakat kalmak korkusu

13. Ailenizde lisanslı sporcu var mı? Evet Hayır

14. Lisede lisanslı olarak spor yaptınız mı? Evet Hayır

15. Size göre lisanslı sporcu olmanın ilgili bölümde daha başarılı olma bakımından avantajları nelerdir?

Bölüm derslerine yatkınlık

Sürekli sporla uğraşmanın verdiği morel rahatlığı

Sporun zindelik sağlaması, bireyi sağlıklı kılması

Lisanslı sporcu olmanın sosyal prestij sağlaması ve bunun çalışmaları olumlu yönde etkilemesi.

16. Lisanslı sporcu olmayı okul sonrası devam ettirme niyetinde misiniz?

Evet Hayır Belki

17. Kaç yıldır lisanslı sporcusunuz? 2 3 4 5 6 Daha fazla

18. Lisanslı sporcu olmak okul başarısını ne ölçüde etkiler?

Olumlu yönde Olumsuz yönde Etkisi olmaz

19. Üniversitede spor yapmanızı hocalar ve yöneticiler nasıl karşılıyor?

İyi karşılıyor Normal karşılıyor Gereksiz buluyor

20. Lisanslı sporcu-öğrenci olmaktan memnunmusunuz?

Çok memnunum Memnunum Memnun değilim

21. Eğer mümkün olsaydı bir spor branşında lisanslı sporcu olmayı istermiydiniz?

Evet Hayır Bu konuda fikrim yok

22. Lisanslı sporcuları avantajlı buluyormusunuz?

Evet Hayır

23. Erzurum'daki spor tesisleri yeterli mi?

Yetrli Kısmen yeterli Yetersiz

24. Sizce üniversitede spora gereken önem veriliyor mu?

Evet Hayır Kısmen Hiç önem verilmiyor

Anket bitti

Değerli katkılarınız için

TEŞEKKÜR ederim.

001 1 52 56 59 60 50 54 51 64 58 50 66 50 65 0 60 62 58 55 54 0 56 0 &
69 53 52 56 0 56 61 67 67 83 66 0 54 51 50 50 0 53 73 64 70 57 0 58 53 &
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 86 59 * 0 62 55 61 71 70 72 52 1
002 1 0 51 58 59 0 56 55 62 52 55 57 50 73 54 54 54 54 0 57 0 51 0 65 &
0 50 63 51 52 55 65 67 67 50 0 51 51 0 54 0 51 57 71 68 54 0 53 56 0 &
66 72 0 70 100 50 55 56 57 54 0 69 54 67 * 52 70 55 54 68 71 56 69 1
003 1 69 52 67 63 54 56 0 60 55 51 69 50 70 50 55 60 62 50 60 0 52 0 &
51 0 52 53 60 57 50 73 73 77 53 0 53 59 56 59 51 54 79 77 74 83 0 71 &
54 52 57 77 59 74 100 62 67 66 50 51 71 72 62 77 * 53 87 61 62 66 72 &
69 81 1
004 1 67 51 64 68 51 57 51 59 0 0 64 50 59 0 51 0 0 0 0 0 0 0 69 0 0 0 &
0 54 51 56 76 78 51 0 51 52 54 55 0 0 63 77 73 59 0 53 50 0 50 75 53 &
80 100 57 0 59 50 54 0 0 62 69 * 0 91 0 61 71 0 59 0 1
005 1 51 54 64 74 51 60 74 91 66 73 91 57 54 51 0 53 63 56 67 63 0 61 &
86 70 83 67 0 64 64 63 68 69 94 58 70 53 75 0 54 56 65 74 65 87 66 74 &
67 58 51 0 76 93 93 85 59 80 71 54 0 64 79 62 * 73 73 71 57 94 79 &
75 76 1
006 1 59 65 64 61 57 58 53 88 51 68 71 50 57 50 59 54 54 56 50 59 54 0 &
30 65 54 63 67 55 81 61 56 78 78 50 71 54 67 53 0 97 &
70 59 76 55 65 58 71 52 &
54 63 53 68 62 81 86 78 54 52 0 50 72 71 * 53 56 61 53 82 50 68 72 1
007 1 52 63 62 62 51 64 50 78 58 58 72 50 69 50 63 71 0 55 57 0 50 50 &
72 57 50 52 68 69 84 78 64 87 56 50 87 57 0 66 65 96 79 70 83 91 64 84 &
64 50 61 87 51 87 69 70 0 71 59 51 0 60 83 71 * 77 65 51 69 79 79 68 &
73 1
008 1 51 54 53 0 0 55 58 55 56 53 56 51 55 53 0 64 0 51 80 50 0 0 65 &
60 63 63 52 66 56 53 62 59 55 56 76 56 54 61 70 52 0 61 69 63 64 79 50 &
51 57 55 53 77 50 75 51 75 53 51 71 52 50 62 * 86 55 51 64 67 84 56 78 1
009 1 55 54 59 59 64 64 53 74 50 64 59 0 55 0 56 84 54 62 60 0 52 0 52 &
50 0 60 63 69 52 87 59 100 59 0 90 57 56 62 69 50 81 63 100 67 0 73 &
50 51 71 80 51 68 63 75 50 70 51 53 61 82 100 57 * 63 77 50 57 74 60 &
55 80 1
010 1 0 54 51 54 0 63 0 53 50 54 53 50 57 0 51 0 0 50 53 0 52 0 60 50 &
0 66 0 56 50 67 57 100 63 0 51 50 50 50 0 50 75 54 100 50 0 50 50 51 &
0 100 0 51 54 51 0 63 0 0 63 0 100 51 * 60 52 51 50 76 51 56 73 1
011 2 58 58 54 51 50 50 61 71 61 53 57 66 64 51 56 65 0 52 63 0 51 0 &
71 51 51 52 66 62 67 63 54 75 84 0 87 60 64 73 77 34 55 81 81 0 81 60 &
55 0 0 71 50 50 * 0 66 * 51 54 63 55 73 50 * 39 50 0 0 72 66 71 72 1
012 2 50 53 54 50 0 54 54 73 57 60 73 57 61 54 0 53 54 0 0 0 0 51 89 &
57 66 64 57 54 54 95 60 62 66 62 53 0 0 0 64 73 59 56 77 65 57 0 0 76 &
* 0 64 57 52 90 59 64 77 51 0 0 50 51 * 63 57 55 65 89 72 74 73 1
013 2 0 53 56 50 0 63 54 50 54 53 50 55 0 0 0 55 0 0 52 0 66 0 50 56 &
50 51 57 67 56 63 54 56 60 0 77 54 50 65 71 51 75 56 74 72 0 80 52 51 &
0 50 0 33 52 55 0 50 54 0 0 50 0 51 * 90 52 51 54 76 79 50 71 1
014 2 0 52 50 54 0 59 50 84 65 74 77 62 50 56 0 52 0 51 0 54 75 51 59 &
50 67 51 52 0 61 52 64 57 63 62 66 62 50 65 50 65 0 57 76 90 75 80 50 &
52 57 87 0 0 * 60 53 51 63 52 0 52 0 51 * 80 64 73 34 64 73 51 50 1
015 2 0 57 61 58 54 33 52 53 52 61 65 61 59 0 52 74 0 0 70 50 70 0 58 &
64 57 61 54 70 57 79 54 73 69 53 75 52 0 51 70 70 34 55 0 62 55 61 &
65 0 0 70 0 0 0 50 0 0 0 0 0 0 0 50 * 0 0 0 0 0 0 0 58 74 1
016 2 0 57 61 58 54 83 52 58 52 61 65 61 59 0 52 74 0 0 70 50 70 0 58 &
64 57 61 54 70 57 79 54 73 69 53 75 52 0 51 70 70 34 55 0 62 55 61 65 &
0 52 84 0 66 62 72 57 72 62 52 0 55 73 54 * 66 50 56 53 80 50 55 74 1
017 2 52 57 65 59 50 74 65 78 52 71 69 50 50 0 53 36 50 0 74 53 63 0 &
78 53 50 62 70 79 56 83 0 76 34 65 77 64 0 53 75 71 36 53 77 71 67 65 &

62 0 54 81 50 68 61 61 52 65 59 0 54 54 76 50 * 70 68 *59 86 59 59 74 1
018 2 64 52 60 55 59 55 62 91 74 93 79 52 70 50 51 52 51 51 0 71 76 61 &
87 65 56 60 55 56 51 59 63 69 77 58 75 60 50 60 0 50 61 60 62 65 72 73 &
60 50 64 65 53 70 71 84 77 77 67 0 77 61 60 74 0 66 61 62 73 82 84 67 &
77 1
019 1 55 50 79 59 52 57 50 0 51 0 61 50 64 65 51 67 66 72 59 50 61 52 &
51 52 50 50 56 55 73 72 65 67 60 0 77 0 50 67 55 63 0 59 76 0 0 53 56 &
* * * * * 1
020 1 0 50 60 70 0 55 56 70 54 50 0 0 62 56 50 50 55 66 58 58 64 52 50 &
69 53 50 32 0 59 67 86 76 75 53 64 50 50 62 0 63 56 73 75 63 54 0 59 &
* * * * * 1
021 1 52 53 70 66 0 68 78 90 60 74 59 64 73 55 51 56 69 58 54 62 67 58 &
77 57 75 56 50 63 70 65 86 58 100 87 82 55 75 75 0 90 66 65 100 83 77 &
77 57 * * * * * 1
022 1 60 79 70 52 59 64 60 77 56 55 50 50 58 61 72 63 58 63 56 57 70 0 &
54 58 55 0 57 53 75 67 65 74 67 70 87 50 56 67 0 81 64 0 72 79 64 96 &
77 * * * * * 1
023 1 60 73 53 55 68 58 55 63 59 50 50 51 51 64 79 0 55 61 54 51 62 0 &
63 56 50 50 54 59 84 57 63 66 74 60 73 50 60 71 0 91 58 0 70 0 57 50 &
53 * * * * * 1
024 1 0 0 70 52 0 63 0 51 0 50 50 0 59 52 52 55 0 51 63 0 69 0 56 55 &
50 50 51 50 58 69 61 100 51 0 50 56 52 52 52 55 0 51 77 63 0 69 0 &
* * * * * 1
025 2 0 79 91 54 53 75 0 0 0 0 52 50 0 50 63 72 54 56 72 0 57 0 50 50 &
50 52 59 63 68 64 61 72 52 0 70 0 50 0 53 0 0 0 77 0 0 0 70 * * * * * &
* * * * * 1
026 2 0 75 64 57 56 58 50 62 58 56 52 50 57 52 70 60 54 63 56 0 72 51 &
51 67 70 60 55 62 66 54 59 67 67 0 84 50 50 52 0 69 54 0 61 59 52 0 50 &
* * * * * 1
027 2 53 0 76 55 59 62 82 94 62 80 51 62 79 54 50 73 52 68 68 59 76 72 &
74 52 55 52 54 58 58 74 65 67 67 55 52 53 0 55 53 64 65 0 72 55 55 70 &
54 * * * * * 1
028 2 57 65 59 0 67 55 79 53 62 59 50 59 50 69 59 54 56 59 78 78 62 &
68 58 72 56 0 0 0 54 59 50 85 69 51 50 81 0 0 74 67 0 67 77 59 55 61 &
* * * * * 1
029 2 0 50 0 50 0 50 0 51 56 60 54 50 64 51 50 0 59 51 0 0 68 56 59 61 &
57 58 62 0 0 55 61 71 65 0 78 50 53 70 0 55 56 57 63 0 0 53 56 * * * * * &
* * * * * 1
030 1 83 56 69 83 50 70 61 57 64 83 67 50 68 58 35 56 63 51 92 53 57 &
57 77 63 57 59 65 67 53 54 53 93 55 71 61 67 51 0 71 67 88 57 100 62 &
58 67 61 * * * * * 2
031 1 63 73 71 80 59 78 66 78 72 82 72 54 97 82 32 0 76 88 78 67 73 51 &
71 60 64 36 75 88 73 66 84 75 84 56 70 53 87 78 54 73 77 94 57 100 95 &
70 85 83 * * * * * 2
032 1 83 55 63 72 54 67 64 54 59 69 74 57 59 50 77 52 54 62 63 64 50 &
56 32 52 50 51 67 60 65 60 75 70 54 52 79 52 53 0 53 55 63 68 53 0 0 &
0 60 57 * * * * * 2
033 1 80 75 79 56 60 55 62 58 64 69 70 52 66 72 59 52 57 50 62 53 57 &
50 55 56 50 65 59 56 55 57 60 76 54 51 88 0 69 54 74 68 92 78 50 56 56 &
59 53 61 * * * * * 2
034 1 87 59 69 60 53 61 55 57 63 76 64 57 65 62 70 51 62 63 60 53 55 &
50 67 50 50 50 59 56 52 54 55 54 62 50 70 66 0 51 64 64 91 81 56 67 59 &
56 62 57 * * * * * 2
035 1 64 56 84 52 69 62 53 59 64 69 67 52 73 55 51 57 0 50 56 62 59 51 &
57 50 54 76 63 58 52 67 66 59 58 62 88 55 82 74 57 70 86 56 60 60 51 &

* * * * * 1
091 2 64 77 66 51 61 50 50 58 54 56 77 64 50 52 54 69 70 55 57 62 55 &
56 0 60 68 56 51 64 * * * * * &
* * * * * 1
092 2 66 66 51 0 60 0 50 65 64 58 66 52 0 63 52 0 55 61 60 50 60 73 &
59 0 73 50 0 59 * * * * * &
* * * * * 1
093 2 55 68 72 0 57 68 51 63 65 53 63 56 50 58 54 0 68 0 0 69 0 68 &
67 56 66 50 51 60 * * * * * &
* * * * * 1
094 2 51 53 50 57 56 51 89 64 57 0 54 52 0 64 0 0 64 78 74 57 81 76 &
62 0 58 0 50 66 * * * * * &
* * * * * 1
095 2 51 62 52 0 0 53 50 56 60 63 52 51 0 59 0 0 0 76 0 77 58 65 50 &
51 53 0 51 52 * * * * * &
* * * * * 1
096 2 57 71 59 74 52 72 87 66 57 69 77 50 51 70 72 52 62 63 99 65 0 &
52 51 65 65 52 * * * * * &
* * * * * 2
097 2 58 56 52 50 67 56 58 63 50 63 54 57 66 0 69 62 80 71 50 70 50 &
0 72 50 63 51 * * * * * &
* * * * * 2
098 2 73 58 55 70 66 73 62 52 53 50 50 63 88 58 64 66 61 62 69 71 55 &
0 50 66 61 64 * * * * * &
* * * * * 2
099 2 81 67 80 69 85 76 89 70 74 84 64 73 89 70 57 86 76 67 76 79 &
74 66 71 76 77 63 * * * * * &
* * * * * 2
100 2 61 56 52 53 56 69 67 59 50 75 77 54 65 65 86 65 70 57 93 73 61 &
59 52 70 63 61 * * * * * &
* * * * * 2
101 2 65 63 56 0 54 58 69 77 59 85 88 67 65 66 71 57 69 71 72 98 56 &
71 63 67 51 54 * * * * * &
* * * * * 2
102 2 72 71 78 86 64 72 72 78 76 53 86 56 100 79 89 64 67 52 63 62 &
67 77 71 68 90 54 * * * * * &
* * * * * 2
103 2 63 65 58 0 61 71 62 60 57 76 65 50 56 61 68 52 58 59 67 60 0 0 &
52 0 66 50 * * * * * &
* * * * * 2
104 2 88 66 52 0 64 73 65 61 50 81 71 66 60 77 83 0 0 0 77 92 52 66 &
54 79 72 52 * * * * * &
* * * * * 2
105 2 53 50 52 63 54 58 0 66 50 55 61 57 58 59 65 52 70 72 0 67 55 &
59 51 56 51 51 * * * * * &
* * * * * 2
106 2 70 63 82 68 59 77 69 74 65 72 53 66 59 62 37 54 56 77 53 74 &
63 59 55 57 74 52 * * * * * &
* * * * * 2
107 2 86 91 80 73 50 66 90 76 65 73 76 73 72 70 77 51 54 74 99 69 79 &
70 57 70 56 55 * * * * * &
* * * * * 2
108 2 84 58 60 91 62 58 65 63 59 70 59 56 84 52 81 0 77 57 66 85 0 61 &
51 51 71 52 * * * * * &
* * * * * 2

* * * * * 2
146 1 69 64 57 52 65 64 56 57 52 71 50 70 60 50 85 74 99 80 55 77 50 &
52 57 51 0 56 * * * * * &
* * * * * 2
147 1 52 59 0 55 62 81 0 65 0 52 0 64 54 0 79 53 82 100 0 80 0 0 52 &
52 58 50 * * * * * &
* * * * * 2
148 1 90 66 74 65 85 66 74 55 53 75 67 63 87 57 83 99 66 79 61 75 66 &
63 57 56 60 54 * * * * * &
* * * * * 2
149 1 0 57 0 61 75 67 75 72 0 53 71 60 70 50 72 99 100 89 74 84 0 71 &
0 51 67 60 * * * * * &
* * * * * 2
150 1 69 72 53 67 67 56 61 55 67 83 50 51 80 61 82 76 74 73 72 96 51 &
62 50 55 65 61 * * * * * &
* * * * * 2
151 1 69 71 84 63 91 75 83 93 67 76 90 70 66 83 100 76 76 81 87 62 &
69 54 78 70 67 99 * * * * * &
* * * * * 2
152 1 79 60 0 0 0 55 58 65 50 58 56 51 57 61 55 54 56 51 54 75 50 0 &
54 54 53 62 52 * * * * * &
* * * * * 2
153 1 0 50 0 0 51 90 0 58 0 50 0 0 61 0 53 53 64 100 53 62 0 0 0 &
53 64 51 * * * * * &
* * * * * 2

